

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravljalstvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Narednine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni Kopitar-
jeve ulice št. 2

Rekopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vseprijemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhajava dan, izvenredni
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 222.

V Ljubljani, v soboto, 26. septembra 1903

Letnik XXXI.

Otročarije „Sloven- skega Naroda“.

Inspiratorji liberal. glasila so iz ozira na taktični uspeh katoliško-narodne stranke v zadevi volivne reforme v deželni zbor prišli popolnoma iz koncepta. Poprej so se zmiraj kazali prijazne volivni reformi v deželni zbor, a so rinili vedno nemško veleposestvo v ospredje, češ, Schweglova stranka perhore-sira najmanjšo premembo in mi dobri libe-ralci ne moremo ničesar storiti, ker je treba dvetretjinske večine za premembo volivnega reda, in navzočih mora biti tri četrtine pos-lancev. Če se nemško veleposestvo absen-tira, potem je vsaka prememba izključena. Z zadnjim glasovanjem pa je nemško vele-
posestvo pokazalo, da ni načelno nasprotno premembi, oziroma razširjenju volivnega prava. In to stališče je za „Narodovo“ kliko, kolikor moremo soditi po pisavi, skrajno ne-prijetno. Prej so se vedno skrivali za Schweglov hrbet, češ, saj mi smo za volivno reformo, le-ta preklicani Schwegel pa vse prekriža.

Sedaj pa morajo z barvo na dan, in „Narod“ dan na dan bagatelizuje gibanje za občno volivno pravo in pravi, da kmetje se bodo branili razširjenju volivne pravice s po-
lenom v roki.

A taki manevri ne vplivajo niti pri „Narodovcih“ več, ker poznajo taktiko libe-ralne svoje žurnalistike.

Mi odgovarjamo na ta budalasta izva-
janja prav na kratko. Mi hočemo in bomo izvojevali za deželni zbor volivno reformo, in najmanj, kar moramo doseči, je nova ku-rija z obnim volivnim pravom, in ta mora dobiti primerno število mandatov. Ako se tej skromni zahtevi upro liberalci, potem sledi obstrukcija in obstrukcija mora slediti razpust deželnega zbora. In če bi ob novih volitvah Heinov režim v zvezi z liberalci skušal uvesti celó hrvaško volivno prakso, vendar smo toliko močni, da nas tudi even-tualno take razmere ne uduše in bi v novo zbornico došlo toliko naših pristašev, da bi i v novi zbornici mogli postaviti alternativo: ali volivno reformo, kakor je v drugih de-
želnih zbora — ali pa obstrukcijo. V tej

zadevi ostanemo dosledni sebi in zvesti ob-
ljubi, ki smo jo dali svojim volivcem.

Če je „Narod“, v zvezi s „Tagespost“, tako gotov, da nikdo volivne preosnove neče, češ, da se bodo dosedanjí volivci borili s polenom v roki proti premembi dosedanjega volivnega zakona, zakaj potemtakem ne za-
hteva takojšnji razpust deželnega zbora, da narod pokaže svojo voljo?

Nočemo pasti z nizkotno polemiko glede te zadeve, katero gojiti smatra „Narod“ za potrebno. Volivna reforma je sedaj stvar iz-
voljenega ustavnega odseka in mi ne dvo-mimo, da smatrajo nasprotna stranka to za devo za važno in so prepričane, da je od razvoja te zadeve v odseku odvisen ves hipni politični razvoj na Kranjskem.

Stvar mora biti rešena kmalu na to ali ono stran, kajti, da bi se zadeva zavlekla v politično močvirje, tega ne dopustimo nikdar. „Narod“ pa naj nikar ne misli, da se bomo sedaj spuščali v malenkostno po-
lemiko in celo z njim!

Če noče liberalna slovenska stranka volivne reforme za deželno zbornico, ima priložnost to svoje stališče precizirati v od-
seku, zato se nam zdi popolnoma nepotrebno, da celo dopušča Malovrhu brskati po „Na-
rodu“ glede te zadeve.

Volilna reforma.

Politika, to je stvar, na katero se razu-mejo le liberalci. Ako bi kdo morda o tem dvomil, potem naj čita liberalne liste. Tam bode bral in, ako je liberelec, tudi verjel, da je vse, kar delajo druge politične stranke, neumnost, vse pa, kar delajo liberalci, je politika, imenitna, genialno zasnovana poli-
tika. Vse, kar delajo liberalci, vse kar pi-šejo, je politično modro in umno delano in pisano.

Sedaj so ti politiki izstaknili pravi vzrok, zakaj zahteva katoliško narodna stranka vo-
lilno reformo.

„Slov. Narod“, to jezero najčistejše libe-ralne politične modrosti, pa je v sredo razodel ta edino pravi vzrok. Kajti, da je edino pravi, o tem ne sme nihče dvomiti, sicer se spravi nanj „Slov. Narod“. Strmeli smo, ko smo čitali presenetljivo razkritje tega skritega vzroka. Skrit je bil ta vzrok tako zelo, da ga še mi nismo poznali. Ali liberalni list zna več kot hruške peč, in raz-

kril je ta skriti vzrok ter ga kaže sedaj svetu v vsej njegovi grozni nagoti.

Torej čujte: „O usodi te volilne reforme se danes ne more govoriti, ker se ne ve, kaj klerikalci zahtevajo. Pred očmi jim je nova splošna kurija, ki jim naj prinese ve-
čino v deželnem zboru. Ko bi škof imel do-
volj denarja za svoje zavode, bi gotovo ne silil tako z volilno reformo. . . .“

Tako „Slov. Narod“ v sredo, dne 23. septembra, leta 1903. Zgodovinski dan! Samo nekaj majhnega je prezrlo liberalno glasilo. Priznava namreč, da od splošne kurije je pričakovati „klerikalne“ večine v deželnem zboru. Torej mora splošna kurija, kurija, kjer naj volijo vsi polnoletni Kranjci, biti v večini „klerikalna“, torej dežela v večini „kleri-
kalna“, torej liberalno-nemška večina v dež. zboru ne odgovarja faktičnim razmeram in je samo umetna. Tako je „Slov. Narod“ sam nehote podal razsodnemu čitatelju vzrok za opravičenost naše zahteve po volilni preos-
novi. Toda ta vzrok po mnenju „Slov. Na-
roda“ ni pravi, marveč pravi vzrok so ško-
fovi zavodi.

Sploh je v novejšem času, kot je videti, našel „Slov. Narod“ ključ za rešitev vseh njemu nejasnih vprašanj. Kar knezoškofa spravi z vsako stvarjo v zvezo, pa je. Zakaj ne morejo liberalci pojeti, kar bi hoteli? Škof. Zakaj je katol.-narodna stranka liberal-
cem tako neprijetna? Škof. Zakaj hoče ljud-
stvo razširjenja volilne pravice? Škof. i. t. d. S prav nobenim škofovim korakom niso za-
dovoljni in se ne strinjajo liberalci. To se-
veda prav nič ne škoduje knezoškofu.

Knezoškofov govor pri blagoslovljenju deželnega dvorca imenuje „Tagespost“ in tudi „Sl. Narod“ „veliko breztaktnost“, „pro-
gram najskrajnejšega klerikalizma“, „jezu-
vitsko dialektična izvajanja“, in obžaluje, da pri blagoslovljenju nihče ni mogel odgo-
varjati. Naši čitatelji vedo, kakšna je bila vsebina knezoškofovega govora, ki smo ga priobčili dobesedno. Knezoškof je konštato-
val, 1., da je dež. odbor, ker je povabil škofa, da blagoslovi dež. dvorec, priznal, da stoji na temelju pozitivne vere v osebnega Boga, 2., da so postavodajalni faktorji odgovorni Bogu, 3. da morajo torej ti faktorji po svo-
jem najboljem prepričanju delati v blagor ljudstva, in 4. da ima cerkev od Boga poobla-
stilo, da blagoslovlja. Vse to je „Sl. Narod“ breztaktno in skrajno klerikal-
nega. Poudarjanje bivanja osebnega Boga li-
beralce kar razkači. „Tak klerikalizem!“ In delovanje v blagor ljudstva? „Kleri-
kalizem“ je, pravi „Sl. Narod“ in on to dobro ve!

Alban Stolz pravi v svojem A, B, C, für grosse Leute: „Wenn manche Juden-
zeitungen oder die Winkelblätter zu Frei-
burg oder am Neckar, wenn diese den auf-
geklärten Pöbel und die Honoratioren der
Amtsstädtelein recht aufhetzen wollen gegen
irgend jemanden, welcher den liberalen Leit-
hämeln nicht unfeindlich nachlaßt, so sagen
jene Zeitungen: er sei ein Ultramontan.
Wenn dann solches der Hoherat und der
kleine Ausschuss und wer sonst noch ge-
wichste Stiefel trägt, lesen, da kriegen sie
grosse Entrüstung und Zorn gegen diese
ultramontane Seele und würden sie als Fi-
dibus halb verbrennen und dann unter den
Tisch werfen und darauf treten wenn, sie
von Papier wäre.“

To je bilo že takrat, ko je Stolz te be-
sede zapisal, leta 1864., tako.

Državni zbor.

O včerajšnji seji drž. zbora je iz govora
soc. dem. poslanca Daszynskega še
omeniti, da je v svojem govoru ostro na-
padal prestolonaslednika Frana Ferdinanda,
ki mu ni po volji, radi svojega katoliškega
prepričanja. O sedanjih razmerah v Avstriji
je dejal: Ministrski predsednik je dejal: „Av-
strija je!“, ni pa povedal, kako je Avstrija
brez ljubezni narodov, brez udanosti ljud-
stva brez pravega parlamenta, brez pametne
vlade, brez proračuna, brez ustave in končno
tudi brez — rekrutov. Predlagal je naj traja
vojaška služba v vojski dve leti in v rezervi
osem let. O razvoju stvari glede predlogov
o vojaških novinah smo že poročali.

Nujnost Pláčekovega predloga je
bila sprejeta, v meritoričnem oziru pa so
Nemci zopet napravili spletke. Pogajanja so
se vršila do četrte ure popoldne, nakar je
bila seja zopet otvorena. Predsednik je hotel
dati kljub ugovorom Nemcev, čeških radi-
kalcev in soc. demokratov na glasovanje
spremenjeni predlog glavnega pro govornika
za Pláčekov predlog poslanca Skéneta,
pristaša srednje stranke, da se za sedaj vladi
dovoli 59.024 vojaških novincev, za več no-
vincev pa naj bo potreben novi zakon.
Nemci so se postavili na stališče, da je
Skénetov predlog prav za prav nov zakon,
in da se hoče nujnemu predlogu navešiti
zakonsko predlogo. Soc. demokratje so upili,
da je predsednik sluga Mladočehov. Ko je
poslanec Schücher hotel govoriti, nastal
je tak vrišč, da ni mogel govoriti. Čehi
so piskalini piščalke in bili
na mize. Poslanec Skéne je končno
izjavil, da svoj predlog umakne,
nakar je tudi Daszynski umaknil
svoj predlog. Nato je Schücher prišel do be-
sede. Govoril je tudi Wolf, ki je zahteval

LISTEK.

Kako je bilo pred 25. leti in kako je danes v Livnu?

Danes je 25 let, kar si je priporil peš-
polk št. 17. v bojih pri Livnu nevenljivo
slavo in pripel nekaj novih lavorik na slo-
večo svojo zastavo. Pri tej priliki si uso-
jamo navesti nekaj glavnih dogodkov, ki so
se pripetili pred in po zasedanju Livna in
povedati potem, kako je danes v Livnu.

Kakor človek, ki hoče ubiti kačo, skuša,
da ji zatre najprej glavo, tako si je izvolil
naš duhoviti feldcajgmajster Filipović, ko se
mu je 1878 l. poverilo povelje, da zasede
Bosno in Hercegovino, — Sarajevo, glavno
mesto teh dveh pokrajin, za cilj in konec
svojega vojevanja; prodiral je koncentrično,
to je od več strani obenem proti temu sre-
dišču. Szapary, ki je prekoračil mejo pri
Šamacu, bi moral biti vsled potnega načrta,
ki ga je izdalo vrhovno poveljništvo, v de-
vetih dneh v Zvorniku, Tegethof v 15 dneh

v Sarajevu, Virtemberg v 12 dneh v Trav-
niku in Jovanović, ki je prekoračil mejo pri
Vrgoracu, v 4 dneh v Mostaru.

Ta načrt je bil osnovan na podlagi
mirnih razmer, a vsled upora Bošnjakov so
se vse kolone zakasnile. Najtočnejše je do-
segel svoj cilj Virtemberg. Ta je stopil pri
Stari-Gradiški na bosenska tla dne 29. julija
in je bil 11. avgusta že v Travniku, kjer se
je zvezal pri Vitezu s Filipovičavo kolono.

Znano je, da je bilo mesto Banjaluka
dne 14. avgusta zavrtno napadeno; napad
je bil sicer odbit po krvavem boju, a do-
vozna cesta od Stare Gradiške do Traynika
je bila vender le še v nekaki nevarnosti.
Vojvoda Virtemberški si je hotel zagotoviti
drugo dovozno cesto od morja skozi Dalma-
cijo in Livno v Travnik; v ta namen je
prosil pri 13. kornu dovolila, da sme odriniti
z drugo gorsko brigado proti Livnu in se
polastiti tega mesta. V nadi, da 13. kor
ugodi tej prošnji, je bila druga gorska bri-
gada dne 20. velikega srpana že pripravljena
za odhod proti Kopili.

V to brigado so bili tedaj uvrščeni:
Pešpolk št. 17, deseti lovski bataljon, ena
gorska topničarska baterija, pol eskadrona

konjikov in druge potrebne pritlikline. Kar
se je pozneje stoprv štirim brigadam pose-
dilo, to je hotel zdaj vojvoda Virtemberg
izvršiti z eno samo brigado; iz tega se raz-
vidi, kako neizrečeno je zaupal kranjskim
fantom.

Ker se na to prošnjo vsled tedanjih
bojev pri Sarajevu ni takoj odgovorilo, je
vojvoda Virtemberg samolastno zaukazal,
da brigadir nadvojvoda Ivan Salvator s svojo
brigado nemudoma odrine proti Livnu; o tej
odredbi je sporočil 13. kornemu poveljništvu
v Sarajevu in vojaškemu vrhovnemu zapo-
vedništvu v Zadru ter poprosil, da bi se mu
prva gorska brigada vrnila po osvojitvi mesta
Sarajeva.

Nadvojvoda Ivan Salvator še ni bil pri-
šel v Kopilo, kar pridirja ulanec in mu
vroči dve brzojavki iz Sarajeva. Prva se je
glasila: „Po vročem boju danes dne 19. av-
gusta vzeli Sarajevo.“ O drugi brzojavki
nadvojvoda ni izpregovoril niti besedice.
Pozneje smo zvedeli, da 13. korno povelj-
ništvo ni dovolilo ekspedicije proti Livnu
zaradi pomanjkanja vojakov. Posadka v
Travniku bi se bila preveč zmanjšala in to
bi utegnilo imeti slabe posledice; prva gorska

brigada pa se tudi ni mogla vrniti, ker so
jo še potrebovali v Sarajevu; čakati je bilo
sedaj treba pomoči in potrpeti, da pride
36. pehotna brigada v Banjaluko.

Nadvojvoda Ivan Salvator je prenočil
v Kopili in se vrnil drug dan z glavno
četo v Travnik.

Zasedanje Livna se je tedaj odložilo
za toliko časa, da se pomirita popolnoma
Sarajevo in Krajna, potem šele odrineta
polkovnik Vilecz in generalmajor Pistorij s
svojima brigadama proti Livnu.

Mesec september se je že nagnil h
koncu, a v Livnu so še gospodarili vstaši.
Č. Pater Andjo Čurič iz samostana Gorice
pri Livnu, ki je naši vojski pošiljal poro-
čila o livanjskih razmerah, je postajal že
nejevoljen ter enkrat vprašal: „Koliko časa
se bo še igrala mačka z miško?“

Šele dne 26. septembra 1878. l. so pri-
korakale štiri brigade pred Livno. Generalni
major nadvojvoda Ivan Salvator je stal na
severni, polkovnik Vilecz na vzhodni, gene-
ralni major Čikoš na južni in Pistorij na
zapadni strani. Vileczeva in Čikoševa bri-
gada sta imeli težke topove, s katerimi sta
lahko rušili močni zid.

personalno unijo. Mladodoh F. ft je v svojem govoru krepko napadal Kőrberjevo vladu. Nato je bila seja prekinjena. Poslanec Choc je stavil še nujni predlog, naj se v vseh okrajih na Dunaju ustanove češke ljudske in strokovne šole. Konec seje je bil ob 7. uri zvečer. Danes ob 10. uri dopoldne je bila zopet seja. Ako se Nemci niso udali in se niso priklonili nujnemu predlogu Mladodoha Plačka, so Mladodoh prišli obstrukciji z nujnimi predlogi. V tem slučaju bo zborovanje državnega zbora trajalo tudi prihodnji teden in zborovanja deželni zborovi bi bila še nadalje prekinjena. Češki in tirolski deželni zbor bi se otvorila in prihodnje sejo predstavila na nedoločen čas. Nemški krščanski socialisti so v današnji seji podali izjavo, da so pomotoma glasovali za nujnost Plačkovega predloga.

Ogrske razmere.

V Košutovi stranki hočejo nekateri stopiti v zvezo s češko opozicijo v Avstriji. Košut se je izjavil, da obžaluje Barabasov izrek, nekateri pa celo trdijo, da je bil Barabas od Hedervarya podkupljen, da je to storil in tako Košutovo stranko še bolj zažrnil pri vladarju.

Imunitetni odtok ogrskega državnega zbora se je izjavil, da je poslanec Rigo s tem, da je predvčerajšnjem rekel ministrskemu predsedniku Khuen-Hedervaryju, naj gre iz zbornice, kršil imunitetne pravice Khuenove in da mora Rigo v zbornici grofa Khuenova prositi odpustitve. Tudi poslanec Lengyel mora radi svojih psov ista storiti. Do tega pa skoro gotovo ne pride, ker poslanca Rigo in Lengyel tega ne bodo hoteli storiti. Razburjenje, da je Khuen Hedervary zopet imenovan ogrskim ministrskim predsednikom, po Ogrskem narašča. Stevilo mest, ki izjavljajo, da toliko časa ne pobirajo davkov, dokler državni zbor ne sprejme rekrutne predloge, narašča.

Ločitev Galicije od Avstrije.

Takozvana vsepoljska stranka se je začela zavzemati, kakor smo svoj čas že poročali, za ločitev Galicije od Avstrije in je skušala tudi druge demokratične stranke vneti za to idejo. Toda ni se ji posrečilo. Poljsko demokratski deželnozborski klub je namreč objavil dne 15. t. m. sklenjeni sklep, po katerem se sicer zavzema za razširjenje deželne avtonomije, toda daleko ne za ločitev Galicije od Avstrije. Poslanec Glabinski je pred svojimi lvoškimi volivci govoril o isti točki in se je izjavil, da naj o tem razpravljajo deželni zbori, toraj ne samo gališki, ampak tudi vsi drugi. »Čzas« sklepa iz tega sklepa demokratskega deželnozborskega kluba, da so dobili premoč izkušeni in previdni politiki, ki sede v gališki deželnozborski levici.

Mir v Tirolah.

Listi pišejo, da so konservativni poslanci razun stranke Treuinfels pripravljali privzeti ime in program kršč. socialcev, vendar tako, da bodo tirolski poslanci prešli v državni zbornici glede vstopa v različne zveze. Tako bo vendar enkrat zasial mir v Tirolah mej katol. strankami.

Kralj kmetov in delavcev.

Kralj Alfonz je napravil iz svojega poletnega bivališča v San-Sebastian več izletov po severnih provincijah španskih in s tem stopil v ožjo dotiko svojih podanikov, katerih srca si je s svojim obnašanjem pridobil. Njegov povrat v San-Sebastian je pravi triumf. Celotno republikanci in karlisti so opustili svojo pot in se potrudili, da se dostojno sprejme kralj, kakor zahteva tradicionalna

španska uljudnost in plemenitost. A kralj Alfonz ni iskal samo slavlja, ampak tudi pouka. Obiskal je obrtne naprave in občeval z delodajavci in tudi mnogo z delavci samimi. Posebno se je zanimal za kmetijstvo. Ta naklonjenost zamogla bi Španiji zopet pomagati do boljših časov, ker bi se povzdignilo kmetijstvo, ki sedaj trpi vsled pomanjkanja vode. Da je kralju mnogo na tem, dokazuje izrek, ki ga je nedavno izgovoril: »Od previdnosti sem postavljen na čelo dežele. Moj ponos pa je tudi, da bom pravi kmetovalec Španije.« Veliko zaslonbo ima kralj tudi v novem poljedelskem ministru Gassetu. Ta velja v svoji stroki kot avtoriteta in je to pokazal že v važnih prilikah in posebno v tem, ko se s previdnim in vstrajnim delom trudi, da napravi iz pustih pokrajin rodovitna polja ter da se močvirja spremene v krasne poljane. Prihodnje pomlad bo kralj obiskal tudi Andaluzijo in si tam ogledal položaj dežele. Tudi dvore na Dunaju in Berolinu misli obiskati v prihodnji jeseni

Bodočnost hrvatske opozicije.

»Obzor« poroča, da je v Hrvatski 38 okrajev, v katerih bi mogli Hrvati zmagati s svojo močjo, 12 okrajev, v katerih bi lahko zmagali s pomočjo Srbov, srbskih okrajev je 15 okrajev, v katerih niti Hrvati, niti Srbi nimajo večine je 7 okrajev, kjer radi velikega števila uradništva prevladuje uradništvo, je 16. Iz tega sledi, da bi s krepko hrvatsko srbsko organizacijo postale razmere v hrvatskem saboru lahko boljše. Za to pa je združeni hrvatski opoziciji treba še mnogo resnega dela.

Zveza med Bolgarijo in Srbijo.

Bolgarija in Srbija se prizadevata, kako bi ustvarili medsebojno zvezo, kar je pa zvezano z velikimi težočami, ker se Srbija noče udati deloma modificiranim bolgarskim predlogom. Bolgarija je predlagala: Po eventualnem uspehu skupne akcije Srbije in Bolgarije proti Turčiji, torej po osvoboditvi Makedonije in Stare Srbije od turškega gospodarstva dobi Srbija Staro Srbijo in Bolgarija Tracijo ali drinopoljski vilajet. Ozemlje med Staro Srbijo in drinopoljskim vilajetom ostane neutralno in tvori avtonomno Makedonijo. Meja med Staro Srbijo in Makedonijo naj bi bilo razvodje med egejskim in drinopoljskim morjem. Avtonomna Makedonija se bo upravljala po švicarskem federativnem sistemu, dobi narodno armado in vladajočega kneza, in Bolgarija nima nič proti temu, da bi bil ta vzet iz srbske dinastije, eventualno v osebi prince Arzena Karagjorgjevića, ali črnogorskega prince Mirka. Proti temu predlogu je pa Srbija, ker bi po tem načrtu niti Stara Srbija ne prišla popolnoma v oblast Srbije.

Tudi se povdarja, da je bolgarski odbor od l. 1897 umoril nad 70 srbskih odličnjakov in kaj bi bilo v slučaju kulturnega boja med Bolgari in Srbi, če že zdaj tako ravna Bolgari s Srbi pod turškim gospodstvom. Srbski posredovalci stoje na stališču, da naj se ne delajo še načrti glede aneksije, ampak, da se naredi jasen, javen, pismen dogovor, o katerem naj se obvestijo vse evropske vlade. Srbija zahteva to tem odločnejše, ker je prepričan, da Bolgarija brez njene pomoči ne more izpeljati akcije.

Naša ljuba zaveznica.

Iz Gradca smo prejeli od odličnega rodoljuba: »Te dni sem se razgovarjal z nekim politikom o razmerah v Avstro-Ogrski. Pogovarjala sva se o vsem onem, kar pomenja Nemčija v naši državi: V Nemčiji na-

birajo prispevke za najrazličnejša pangermanska podjetja, iz Nemčije prihaja znano gibanje »Los von Rom«, iz Nemčije so podpisani vsenemški poslanci. Nemški narod v Avstriji je že pripravljen, da bi rad videl našega vladarja v istem razmerju do pruskega cesarja, v kakršnem so razni vladarji zavezniških dežel Nemčije. Naši Nemci bi z odprtimi rokami sprejeli prihod nemških polkov v našo državo. In to ve tudi Nemčija, tudi ona dela na to, da bi prišel dan, ko bo mogla odposlati svoje polke proti jugu naše države. Da pa pride ta dan, neti skrivno z največjo previdnostjo prepri v Avstro-Ogrski. In ko pridejo ti prepri do take meje, da jih ne bo mogla Avstro-Ogrska več sama zadušiti, tedaj se velikodušno oglasi Nemčija za pomoč, njeni polki zasedejo naše dežele in tu tudi ostanejo — mi pridemo pod Prusijo. Tudi sedanje razmere na Ogrskem so sad herolinskega podpihovanja in Nemčija bi rada videla, da bi prišlo na Ogrskem do skrajnosti, da bi jej tako bilo možno izvršiti svoj načrt.«

Evangeljska zveza za Avstrijo.

O tej novi zvezi se poroča tole: V imenu sklicateljev otvoril je poslanec Eisenkolb shod in dejal, da ima zveza namen, tla avstrijska zopet pridobiti evangeljski veri, t. j. Avstrijo spraviti zopet v protestantizem. To kulturno delo da imajo Nemci te države še dokončati, zato se morajo vsi brez razločka političnih in konfesionalnih smeri zediniti v evangeljski zvezi. Pastor Weichelt pozdravlja imenom evangeljske zveze v Nemčiji in vabi na glavni shod nemškega bratskega društva v Ulm. V vodstvo sta izvoljena tudi c. kr. avstrijski poštni uradnik Pavel Pogačnik iz Trsta in ravnatelj Jahne iz Celovca. — Torej nemške katolike v Avstriji storiti zopet podložne Lutrovi grdi morali, — to je namen evangeljski zvezi! Hvaležni smo za odkrite besede! In c. kr. uradniki se postavljajo na čelo tega gibanja!

„Dante Alighieri“.

Nekdaj slovenski Videm bil je 24. t. m. v zastavah, ker je zborovalo o njem društvo, ki ima namen poitalijančevati slovenske otroke. Zupan Vidma zedinjene Italije je povzligoval kot predsednik zborovanja jezik, kakor glavno sredstvo narodnega združenja, rekoč: »Vstavitelj jezika bil je Dante, on je bil prvi snovatelj združene Italije. In sedaj je najvišja naloga vsakega Italijana varovati in negovati jezik, ki bo združil vse Italijane. Italijani iz kraljestva morajo pomagati bratom izven meje, ker nič bi ne pomagale trdnjave, mogočna mornarica, oborožena vojska, ko bi moral naš jezik umikati se drugim. (Slovenci, branimo tudi mi naš jezik.) V imenu vlade pozdravil je zborovalce podtajnik justičnega ministrstva Talame, ki je hvalil zborovalce, da je njih delovanje domovini v veliko korist, da je bila Dantejeva slava velik koeficient političnega ustajenja, da vlada podpira to društvo, da je jezik gonilna sila h gospodarski moči naroda, da seljstvo gore nje Italije pripravlja novim političnim usodam domovine itd. (Tudi družba sv. Cirila in Metoda ima vsako leto glavne skupščine. Benečanski Slovenci nimajo slovenskih šol, nimajo jih niti Tržaški Slovenci, a do danes nismo še nikjer čitali, da bi bila naša vlada naduševala skupščinarje, naj rešujejo slovensko dečo v domači hiši, kamo-li, da bi jih navduševala, naj bi skrbeli za slovensko dečo

v Italiji, ko bi nas najraje videla ponemčena in poitalijančena, kar dokazuje z ustanovljenjem ptujih šol na slovenski zemlji. Italijanom prihajajo iz Rima na zborovanje vladni tajniki na pomoč, na Dunaju jih pa zbada v oči vsak naš narodni pokret!) Predsednik društva Villari poročal je o delovanju. Ko je on prevzel l. 1897 predsedništvo, bilo je 61 podružnic, 4000 članov in 20.000 lir dohodkov, sedaj je 135 podružnic, 18.500 članov in 128.000 lir dohodkov. »Če slovanke in nemške univerze« — rekel je Villari, nasprotujejo italijanskim predavanjem, če diplomiramo na naših univerzah nimamo v Avstriji zakonite veljave, če ima avstrijska država celo zakon, ki varuje vsaki narodnosti rabo lastnega jezika, bo še mogoče še dolgo Italijanom v Avstriji zanikati univerzo, katero oni zahtevajo?« Da je Villari zdihoval, kako potujčujejo Slovani Italijane v Avstriji, tega nam ni treba menda niti omeniti. Kdaj se pa oglasi glas, ki bo kazal svetu, kako se dela z nami Slovenci?

Socijalna demokracija.

Nadaljni razvoj socijalnodemokratske taktike je postal jasen po strankarskem zboru socijalnih demokratov v Draždanah. Pripoznati se mora Bebelova zvestoba principom, mora se jo odobravati in z resolucijami proslaviti, za praktično uporabo v parlamentih se je pa ne potrebuje; tedaj se be moralo pa preiti k revizionizmu Vollmarjevem in Bernsteinovem, kajti s samimi principi in programi se ne zadovoljuje trajno stranko, ki broji tri milijone, imeti hoče praktične vspehe in koristne rezultate.

Katoličani zmagujejo na Laškem!

V Neaplju so se katoličani udeležili po dolgem času državnozbornske volitve v drugem volivnem okraju, ki je bil dosedaj trdna zaslomba liberalne stranke. Katoliški volivci so prosili sv. očeta, naj odpravi »non expedite«, a ker sv. oče ni nič odgovoril, šli so katoličani na volišče, v zavesti, da je molk papežev smatrati za odobrenje njihove prošnje. Pri volitvi je vseučiliški profesor Cucca, ki je kandidiral na podlagi liberalnega programa ter je znan pristaš ločitve zakona dobil 748 glasov, kandidat katoličanov Bugnano pa 1275 glasov!

Iz brzojavk.

Petrograd. Povodom potovanja ruskega carja na evropske dvore bo carja spremljalo 500 tajnih policistov.

Petrograd. Car je ugodil prošnji generalnega guvernerja v Kievu Dragomirova ter ga odpoklical iz zdravstvenih ozirrov raz sedanjega mesta. Dragomirov je imenovan sedaj članom državnega sveta.

Rim. Pri gradnji sibske železnice dela mnogo Italijanov. Ti delavci so poslali iz I kutske v Italijo brzojavko, v kateri pravijo, da se jim v Rusiji dobro godi in v katerej se hvaležno spominjajo, kakor velikega dobrotnika ruskega carja in ruske vlade.

Ob 101letnici baron Vegove smrti.

Dne 26. septembra leta 1802 so potegnili truplo našega slavnega rojaka Jurija barona Vege mrtvo iz Donave.

Za 100letnico mu je postavil krasen in nemaljav spomenik profesor Hauptmann, ki ga je rešil slovenskemu narodu. Pa tudi 101letnica se prav lepo obhaja. Seme, katero sta sejala vrla Vegova biografija, učeni gospod profesor Hauptmann in na

Dalje v prilogi I.

Naš vrhovni poveljnik vojvoda Virtemberg, ki je postal malo prej feldcajgmajster, je sklenil vgnati vstaše s topovi od štirih strani obenem. Vse je bilo radovedno videti prizor, ki naj bi ga bilo povzročilo bombardovanje; a prišlo je drugače; nastopila je dne 27. septembra 1878. leta gosta megla in zavila livanjsko gorovje v svoj sivi plašč, le Čikoševa brigada, ki je ostala v nižavi, je streljala celi dan, rušila zidovje in vžigala poslopja. Zvečer tega dne je mesto gorelo na devetih krajih. Velik strah je vladal v njem. Otroci, žene in starčki so se skrivali po kletih in drugih podzemeljskih prostorih, a tudi tu niso bili varni pred bombami naših težkih topov.

Pešci so streljali, razun prvega bataljona 17. pešpolka pri Livnu prav malo, a toliko več so trpeli pod skrajno neugodnimi vremenskimi razmerami. Skoro dva dni so bili v bojni črti, ne da bi bili kaj jedli ali pili, bili so vsi premočeni in zmurneni, kajti pihala je mrzla burja in leden dež nam je bil v obraz.

Prvi bataljon domačega polka, ki je bil dne 26. septembra popoldne odposlan, da si ogleda trdnjave na severni strani

Livna, se je krepko spopadel z vstaši in mnogim izmed njih posvetil na drugi svet, a tudi mi smo imeli enega mrtveca in 15 ranjencev; med zadnjimi so bili: Major Kerček, stotnik Salomon, poročnik Sever in dr.

Livno je bilo tako tesno obkoljeno, da bi se miš ni mogla izmuzniti skoz bojno črto, ne da bi jo bili videli. Ko je vstašem šlo že za kožo, so poskušali na več krajih, posebno ponoči, da bi prodrli bojno črto in ušli, a vsekdar so se morali vrniti s krvavimi buticami ali pa so jih naši pogumni fantje poslali na kosilo k Mahomeđu.

Ko so slednjič le razvideli, da nič ne opravijo, so razobesili bele zastave in dne 28. septembra zjutraj po odposlancih izjavili, da se udajo.

Prebivalci v mestu so se takoj razorožili, kolovodje in podpihvalci v staji so se zaprli; nekateri izmed njih, ki so zapadli nagli sodbi, so bili pozneje ustreljeni.

Za pešpolk št. 17, ki je ostal potem 14 mesecev za posadko v Livnu, se je začela zdaj doba mnogovrstnega dela. Ker so vstaši kajmokama ali okrajnega glavarja ubili, je moral sprva oskrbovati ves poli-

tičen posel vojaški mestni poveljnik. Večina turških uradnikov ni bila za rabo. Častniki so bili davkarji, sodniki, voditelji ljudskega popisovanja itd. Sprva so se odpošiljali skoro vsak dan vojaški oddelki, da izvršijo razoroženje in pomirijo ljudstvo tudi v oddaljenih mestih in selih. To delo je bilo zelo naporno in mučno. Veliki napor, slaba stanovanja, nezdrava voda, pomanjkanje vsake vrste v vojski so zakrivil, da se je pojavila ali vročinska bolezen ali legar med moštvom. Več kot sto čvrstih kranskih fantov, ki so se odlikovali v vojski s svojo pogumnostjo in s čudovito vstrajnostjo, je pokosila ta strašna neusmiljena bolezen. Tem junakom, ki so zvesto služili cesarju in domovini, pa so morali vendar na večno zatisniti oči daleč od ljubega doma, naj bo lahka tuja zemlja! Domači pešpolk je žrtvoval v resnici mnogo ljudi in telesnih moči, a ne zastoj, kajti Livno napreduje in se veselo razvija na podlagi, ki mu jo je položil 17. pešpolk.

Oglejmo si torej kako je danes v Livnu!

Na zahodni strani mesta je sezidana vojašnica za dve stotnije, vojaška bolnišnica in shramba za živila. Okoli teh poslo-

pij se razprostira lep vrt, zasajen s sadnim in godnim drevjem. Samostan v Gorici so pokrili z opeko, v kratkem se pa prenove samostanska cerkev; za to popravo je preračunjenih 40.000 kron. Oče Andjo Čurič, zdaj mestni župnik, je za zasluge, ki si jih je stekel 1878 l. za našo vojsko, odlikovan s Fran Josipovim redom in z redom železne krone ter je jako priljubljena oseba. Dalje so nove zgradbe: Vladne poslopje ali konak, civilna bolnišnica, klavnica, kupčijska šola; ljudska srbska, osnovna ljudska in dekliška šola, ki jo vodijo šolske sestre, šola za oskorjavo, (inkrustacijska šola) kmetijska šola s 30. ustanovami, več ljudskih turških šol, en hotel, vodovod, mnogo hiš v dolnjem mestu in hlevi v kmetijski postaji.

Kmetijska postaja je obenem združena s kmetijsko šolo, v kateri se poučujejo učenci teoretično in praktično o živinoreji, sirarstvu, poljedelstvu in vrtnarstvu.

Postaja poseduje 250 komadov goveje živine, 200 ovac, 60 prašičev angleške pasme, 12 oslic, 180 komadov kuretnine.

Na planini Krug (bojišče prvega bataljona), ki je bogata z dobrimi pašniki, se pase drobnica celo leto. V to svrho so se

vdušeni gospod stotnik Fridolin Kavčič, gre v ovet in klas. Ideja za Vegov spomenik se vedno lepše razvija in se začenja ureničevati. Ker dandanes ni posebno lahko pri nas na Slovenskem vsled strankarskega boja ureničevati ideje, ki imajo pomen za našo narodnost, smo bili tudi glede Vego zelo skromni in smo prvotno mislili zbrati vsaj toliko denarja, da se nekoliko popravi zamarnarjen Vegov dom in se uzida kamenita spominska plošča. Tudi na Vegovo proslavo v Moravčah dne 6. septembra nismo upali preveč vabiti. Postavili smo jo s težavo nad strankarski boj, brez katerega tudi moravska dolina ni.

Kljub temu pa smo popolnoma dosegli svoj namen, da smo namreč ožje rojake opozorili na slavnega Vego in postavili temelj za spomenik. Prav zanimivo je bilo na proslavi: v jednoto združena deklamacija „Kdo je mar?“, slavnostni govor in deklamacija „Lavdon pred Belim gradom“. Finžgarjevega „Divjega lovca“ so naši diletantje tako dobro pogodili, da so bili trije gostje, ki vedo, kaj so predstave, popolnoma iznenadeni.

Proslava je dosegla gmoten in moralen uspeh. „Slovenec“ je že 29. avgusta označil namen pripravljalnega odbora v besedah: „V Moravčah se za mesec september pripravila obsežna slavnost Vego v spomin. Čistidobiček bo prva podlaga za spominsko ploščo ali kak lepši spomenik, ki se mupostavi pri fari v Moravčah.“

Ob priliki Vegove proslave pa je prihitel na pomoč pripravljalnemu odboru za Vego tako navdušeni njegov biograf gosp. stotnik Fridolin Kavčič, sedaj na Dunaju. Najprej nam je dal poguma za spomenik. Ko smo mu poročali, da bi se takemu možu pač spodobil spomenik, ne pa samo ploča, pa si ne upamo v domovini nahraniti potrebnega kapitala, nas je precej ohrabil: „Ne ploščo, Vegov kip bomo postavili v Moravčah.“ Obenem nam je zagotovil, da se bo dobil potreben denar pri kapitelju Marije Terezijinega viteškega reda in sploh v vojaških krogih.

Pripravljalni odbor za proslavo se je precej spopolnil v „Odbor za Vegov spomenik“ (Vega-Denkmal-Comite). Predsednik dekan J. Bizjan, podpredsednik načelnik J. Toman, blagajnik kaplan M. Škerjanec, tajnik A. Učakar. Povabilo se je v odbor več gospodov iz vojaških in civilnih krogov in so že zagotovili svoje sodelovanje: gosp. stotnik Fr. Kavčič, g. major Bezjak, g. prof. Hauptmann, g. prof. Pirnat.

Stotnik Kavčič se je že l. 1898. obrnil v odprtem pismu na Slovence, češ, da bi bilo prav primerno ob 50letnici presvitlega vladarja baronu Vego postaviti dostojen spomenik. Toda sam piše v „Politik“ dne 8. septembra 1903, da so bile njegove besede vsled političnega boja glas vpijočega v puščavi. Dasi nekoliko užaljen po tej brezbriznosti svojih rojakov, je začel zopet živahno buditi spomin na slavnega Vego po vseh znamenitejših nemških listih. In nihče se mu več kot nasprotnik ne oglasi. V „Wr. III. Ztg.“ je objavil Vegov kip, ki je namenjen za idrijsko realko, v „Leipz. III. Ztg.“ pa njegovo podobo po bakrorezu.

Po njegovem nasvetu je odbor začel zbirati tudi vse, kar se piše o Vego, ali kar

je z njim v zvezi, n. pr. njegova dela, in bo tako počasi nastal v Moravčah „Vegovarhiv“.

V ponedeljek 21. t. m. je prišel na osebni dogovor v Moravče g. major B. On je izjavil, da so v častniških krogih prepričanja, da hoče naš odbor imeti lep Vegov spomenik v Moravčah, ne oziraje se na glavno mesto, pač pa da bi bilo najprimernejše postaviti v Moravčah manjši spomenik (piramida z doprskim kipom), v Ljubljani pa barona Vego vredni in stolnemu mestu primeren spomenik; vendar pa, ako se ne udamo, so neomejene častniške zbirke, ki že pridno dohajajo, za moravški spomenik.

Toda vsi smo bili jedini v tem, ako hočejo ljubljanci imeti krasen spomenik, naj se tudi ganejo. Dosedaj se niti tistim, na katere se je odbor obrnil, ni zljubilo z da ali ne odgovoriti. Kako so se vojaški krogi zavzeli za Vegov spomenik samo vsled tovariškega poziva g. stotnika Kavčiča, priča izkaz med darili. Odbor za Vegov spomenik se je s prošnjo tudi že obrnil na vojno ministrstvo in na kapitelj Mar. Ter. viteškega reda. Za 101letnico pa je vložil prvih 101 kronc v hranilnico.

Tako stoji reči ob 101letnici slavnega rojaka. Rojaki! Vzdrinite se, da se 102letnica obhaja še lepše in slavnega rojaka vrednejše!

Jeseniške novice.

**** Judovska Hrušica.** Na Hrušici nimajo svoje cerkve, tudi marsikaj se družega ne; imajo pa svojo židovsko sinagogo. Odkar se je začel tu delati predor, nateplo se je toliko obrezancev, da je domače kar groza. Sedaj so dobili še sinagogo. Ojedili so neki blev. zbrali se v njem in slovesno praznovali vsi kočér-judje torek in sredo. Imeli so na mizi telečjo glavo, katero so darovali. Radovednežev je bilo polno okrog sinagoge-hleva. Tudi gosp. Ignac Werneri je imel tle dni svojo prodajalno na Jesenicah zaprto.

**** Solake vesti.** Pričela se je šola. Učolniraj je na Jesenicah okrog 550 otrok, ne oziraj se na one, ki čakajo nemške šole na Savi in na one na Hrušici, ki nikamor ne hodijo. Zato so domalega vsi šolski prostori pretesni. V I. a) razredu je čez 80 otrok. A prostor je bita nekaj graščinska klet. V ozkih klopih sede po štirje otroci. Kje more biti tukaj kaj vsepa? In vendar obetajo, da bodo zidali novo šolo leto za letom, pa ni nič. Mi d'akoplaščevalci in stariši otrok odločno zahtevamo, naj se v tem oziru zganejo merodajne oblasti in nam preskrbe šolo, da se bodo mogli otroci vsaj ganit. Kleti pa prepuštimo za „šepkamre“.

**** Na Hrušici** se je pričela privatna šola. Podučuje neka Hübschnigg. Podučuje samo nemško. Tako so Hruščani Savčane prekosili s svojo nemško šolo. Na Savi baje ne morejo dobiti še učitelja.

**** Vrag na strehi.** G. Štefan Troier, znani odpadnik, pripoveduje v svojem „Narodu“, da še doma nima nikdar miru pred praznovernimi klerikalci, ki pravijo, da že dva večera hodi vrag po njegovi strehi. Ko je tretji večer dotičnemu, ki se je rotil, da je pri njem videl vrage, na rep stopil (!). Istov. priznal, da ta ropot dela le sosedov prešič, ne pa vrag. Tudi mi „praznoverni“

klerikalci potrjujemo, da po Trojerjevi strehi ne hodi vrag.

**** Otroški vrtec** vrlo napreduje. Dela so se oddala g. Filipu Lazaru, mizarju na Savi. Otroška vrtnarica bo imenovana v družbeni seji prihodnji petek. Vrtec se odpre 15. oktobra. Slovenski stariši, pošiljajte svoje otroke v otroški vrtec! Slovenski rodoljubi, pristopajte obilo k družbi sv. Cirila in Metoda!

**** Kam gremo v nedeljo?** K veselici, ki bo ob 7. uri zvečer v dvorani „Kato. delavskega društva“ v korist družbi sv. Cirila in Metoda. To veselico priredi dekliška Marijina družba z domoljubno požrtvovalnostjo — „Narod“ pretresa zona in tišči si fige v žepu — sodelujejo pa tudi moški, mešani in tamburaški zbor. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Ker bodo stroški za otroški vrtec vsled dragega stanovanja ogromni, zato jeseniški domoljubi, pokažite v nedeljo svoje slovensko, požrtvovalno srce!

**** Teorija in praksa.** Ta teden so prišli cenit svet, ki ga bo vzela železnica, trije zapriseženi cenilni možje. A čudo vseh čudov je, da so ti možje manj cenili zemljo kot je zanj ponujalo gradbeno vodstvo. Še večje čudo, da bo gradbeno vodstvo uložilo priziv zoper „previsoko“ cenitev.

**** Je nekaj gnilega v deželi jeseniški.** „Narod“ od dne 15. septembra slovesno zatrjuje, da bo vsak pretep, ki se slučajno zgodi v kaki klerikalni gostilni natančno registriral in v „Narodu“ razobesil. Tudi mi preklicani „klerikalci“ smo tako „kustni“ in bomo isto delali. Zato podajemo za zdaj tole mično in resnično zgodbo. Kantino na Savi poznate. V njej se zbirajo heilovci iz vse doline. Njen posestnik je g. Ignacij Paar, rojen koroški Slovenec, ki je pa že davno slovenstvo vrgel bez plot. To je tisti Paar, ki je bil kandidat nemške stranke za občinski odbor, pa je propadel. To je tisti Paar, ki je enkrat v „Narodu“ slovesno zatrjeval, da pri njem nihče po „Slovenec“ ne vpraša, ampak da se samo za „Narod“ trgajo v njegovi gostilni. Mi smo že takrat pritrdili, da se v hajlovskih oštarijah „Slovenec“ res ne bere. Pred par dnevi so se v kantini zbrali heilovci, največ tovarniških uradnikov. Med njimi je bil tudi nek c. k. uradnik, uslužben pri ministrstvu, ki se je mudil na Jesenicah. Ko so bili že vsi dobre volje, vstane c. k. uradnik in intonira „die Wacht am Rhein“. Kakor električna iskra, šine germanstvo v vse gospode, vstanejo in začno peti z njim. Le eden je bil toliko značajan — g. L. — da je obsedel in si zatisnil ušesa, da ne bi slišal izdajalskih glasov. Ko so germančki to spazili, pravi c. k. uradnik: „Ako bi se na Češkem kaj takega zgodilo, bi ga vsi oklofotali“. Ta nauk se je prijel g. uradnika H., ki je res začel pretepiti uboega Avstrijca. Tedaj pa se dvigne njegova žena, ki ni rejena v Avstriji, ampak v Švici v Cirihi, in jim bere poštene levite, da oni ki avstrijski kruh jedo, kaj takega počno. . . . Ker nič ne dvomimo nad vzornim patrijotizmom g. direktorja Luckmanna, ki je že večkrat povdarjal in dokazal do Avstrije ljubezen in zvestobo, smo prepričani, da bo stvar preiskal in svojim uradnikom dal rahel opomin, da naj preštudirajo avstrijsko geografijo in se prepričajo, da smo še v Avstriji. Istov. velja tudi o g. c. k. uradniku pri ministrstvu. Naš poročevalc

valec ima imena na razpolago! — (Prosimo za ime dotičnega c. k. uradnika. Opomba ured.)

Dnevne novice

V Ljubljani, 26. septembra.

Kje je retiriranje? — „Slovenskemu Narodu“ ne gre v glavo stališče naših poslancev v deželni zbor. „Narodu“ se pozna, kako krepko so naši poslanci izvestnim ljudem zmedli štrene. Naši poslanci od svojih zahtev niso nič reterirali, ker še vedno ostanejo na stališču splošne in enake volivne pravice, da se za sedaj zadovoljujejo le s splošno volivno pravico, kriva je sedanja sestava deželnega zbora, ki bi druge volivne pravice po svoji večini ne odobrila. Vrata deželnega zbora hočejo naši poslanci na vsak način odpreti širokim ljudskim množicam! Da so naši poslanci res prisilili deželni zbor, da se je moral priznati potrebo razširjenje volivne pravice na vse sloje prebivalstva, priča dejstvo, da par trenutkov pred sejo liberalci o tem niso hoteli še nič slišati. Katoliško-narodni poslanci z dr. Šusteršičem na čelu so ostali neomajani. Dr. Šusteršič ni hotel nič „posredovati“, ostal je na svojem mestu in prišli so k njemu dež. predsednik, dr. Tavčar in baron Schwegel. Liberalci na galeriji so jezno mrmrali, da dr. Šusteršič avdienco deli. Liberalci so se morali udati, da se volitve v odseke vrše po ključu, katerega so v prejšnjem zasedanju odločno zavrgli, morali so sprejeti nujnost dr. Šusteršičevega predloga in izvoliti za to odsek, v katerem bo imela naša stranka predsednika. Kje je retiriranje? Kje je uspeh?

Kranjska je na prvem mestu glede gibanja za splošno in enako volivno pravico v Avstriji. To ostaja dejstvo in naj se „Narod“ tudi postavlja na glavo. V dveh dneh se je oglasilo okoli 90 občin in županstev za splošno in enako volivno pravico, kar je pač za tako kratek rok, ki je bil mej našim pozivom in sejo deželnega zbora, veliko števil. „Narod“ svoji jezi ni dobil drugega izhoda, nego, da kriči, da so par izjav odposlali župani brez občinskih sej. Na to bomo odgovorili s shodi v dotičnih občinah in „Narod“ bo videl, da stoji za župani ljudstvo! Ako bi župani hodili za liberalci, bi jih nakrat „Narod“ silno uvaževal, ker pa ne marajo za „Narodovo protiljudsko gonjo, pa niso pri njem v milosti, kar jih pa seve nič ne moti. Sicer se pa v boju za splošno in enako volivno pravico z liberalci še vidimo, in takrat bodo tudi najbolj zabiti liberalci uvideli, na kateri strani je ljudstvo. Gotovo ne na oni, ki mu noče dati pravice!

Značilen glas. Dunajska „Information“ se je oglasila o položaju na Kranjskem. Mej drugim pravi: „Neposredno pred otvoritvijo deželnega zbora je katoliško-narodna stranka povzročila po celi deželi gibanje v prid vpejljavi splošne in enake volilne pravice za deželni in državni zbor. Na poziv vodstva stranke je takoj prvi dan peticijoniralo veliko občinskih odborov na deželni zbor za splošno volilno pravico. Pri dobri organizaciji katoliško-narodne stranke je povsem enako, ali je gibanje svojevoljno nastalo med narodom ali so ga povzročili voditelji stranke. Glavno je, da je gibanje tu, in sicer ne od včera, in da tudi ne bo tako hitro ugasnilo radi popularnega končnega uspeha, dasiravno se za zdaj ne more misliti na popolni uspeh. Katoliški-narodnjaki vedo, kaj hočejo in njihova taktika je jako spretna. Parola „splošna in enaka volilna pravica“ je tako popularna, da more biti upor naprednjakov zelo ponižen; agitacija proti splošni volilni pravici bi bila naperjena vendar proti vsem svobodnim zakonom in k temu pride, da gledé te točke ne vlada edinost v naprednem taboru. In tako se je čulo, da so se vplivni člani liberalne stranke izjavili v zadnjih letih za kakor tudi proti splošni volilni pravici. O spremembi volilne pravice se da misliti in potem streme za zdaj „klerikalci“. Čas bo pokazal, s kolikim uspehom; a toliko je gotovo, da nobeno zasedanje deželnega zbora ne bo več poteklo v prej navajenem miru,

zgradili hlevi na tej planini. Tu se izdeljuje mastni sir (Fettkäse), na postaji pa: liptavski, Cincarov in Rošefortov sir.

Od močvirnega livanjskega polja se je že osušilo več stotin hektarov. Voda je tako zaježena, da se morejo posamezni kosi polja namakati ali pa popolnoma preplaviti. Svet je podoben ljubljanskemu barju ter je že četrto leto obsejan s pšenico in ržjo.

Tudi se zasajajo sadna drevesa iz drevesnice za cesto, ki vodi črez to močvirje. Najrodovitnejši del livanjskega polja je lastnina Firdusa bega, ki pa se malo meni zanj, zaraditega pa kosi samo slabo in kislo mrvo.

Osušenje tega njegovega dela bi stalo 140.000 kron. Vlada mu je že ponudila inženirja, ki bi vodil delo zastonj, potem 70.000 kron in vrh tega brezobrestno glavnicico za 70.000 kron; a beg, dasiravno zelo premožen, zahteva, da mu vlada podari vseh 140.000 kron, tedaj bi še le osuševal močvirje.

Osušenje livanjskega polja je stalo vlado do danes že 1.400.000 kron. Ko se bo popolnoma osušilo vse to močvirje, tedaj bo to žitna kaša za celo Dalmacijo.

Mošeje se načeloma ne opuščajo. Turčini so leni in zaradi tega dan za dnevom revnejši, vendar pa nihče ne zapusti svojega

rojstnega kraja. Prva leta po zasedbi so se nekateri preselili, a posestev niso prodali, ampak dali so jih v najem.

V Livni ima sedež okrajna oblast, okrajna sodnija, davkarija, urad zemljiške knjige in gozdarska gospodstva.

Mesto šteje 2000 rimsko katoliških kristjanov, 2000 Turkov, 1000 pravoslavni Srbov; število kristjanov narašča, ono mohamedancev pa pada.

Kristjani napredujejo ne le na gospodarskem, ampak tudi na družabnem polju. Njih društvo „Dinara“ ima godbo, ki šteje 20 mož; ravno toliko jih šteje tudi pevsko društvo.

Opravljaajoči člani so sami domači mladeniči in opravljajo jako resno svojo dolžnost. Vsak dan imajo preskušnjo po eno ali dve uri, ne da bi zraven pili kaj drugega nego čašo črne kave.

Družabno življenje je v Livnu jako prijetno, zaradi tega slovi to mesto tudi izven bosenskih mej.

Za posadko se nahaja ena stotnija pešcev, ki spada k bataljonu v Travniku. Ni treba še posebej omeniti, da bivajo častniki in moštvo kaj radi v tej bosenski eldoradi.

Od Livna do Glamoča, kamor je prej vodila le stezica, se je zgradila vožna cesta,

po kateri vozari pošta vsak teden trikrat, od Livna preko Sinja v Splet pa vsak dan.

Glamoč, kjer so tudi položili častniki in moštvo 17. pehotnega polka temelj novi dobi napreduje na tej podlagi uspešno in veselo. Danes vidimo, da se mesto širi na pljavji proti glamoškemu polju ob vznožju starega mesta in da se je tu sezidalo novo vladno poslopje ali konak, nova šola, zemljiško knjižno poslopje, žendarmarijska vojašnica, klavnica, nova župna cerkev, nov vodovod in okoli 60 novih hiš.

Ravno iste oblasti, kakor v Livnu se nahajajo tudi v Glamoču.

Iz zgornjih vrstic smo razvidili, da Livno veselo napreduje povsod, posebno pa na polji kmetijstva bolj nego vsako drugo mesto v Bosni in Hercegovini.

Ako bo pešpolk št. 17. dne 26. septembra t. l. slovesno ali po tiem obhajal 25letnico obleganja in zasedenja Livna, naj nikar ne pozabi onih bojevnikov in pijonirjev, ki so položili trdni temelj novi dobi v tem mestu in se s tem skazali tudi na kulturnem polju kot prave kranjske junake, ki so povsod radi delovali, kamor jih je klicalo cesarsko povelje.

L... ski.

dokler se ne bodo vsaj deloma vpoštevale zahteve katoliško-narodne stranke.

Za splošno in enako volilno pravico sta se oglašila tudi občinska odbora St. Peter pri Rudolfovem in Sv. Jošt pri Vrhniki.

„Narodovci“ si v Ljubljani ne upajo sklicati javnega shoda! Tako je in nič drugače! Ljudje, ki vpijejo prospošni in enaki volilni pravici, tega ne upajo povedati na javnem shodu. To je dokaz, da tudi Ljubljanani v „Narodovem“ žepu, da je tudi Ljubljana v ogromni večini v nasprotju z „Narodovo“ protisocialno gonjo, kar je pokazala tudi zadnja volitev v peto skupino, pri kateri je bilo oddanih 1890 protiliberalnih in 1236 liberalnih glasov. Zato se „Narodovcem“ tresejo hlače! Le postavljajte se, gg. „Narodovci“, v nasprotje z ljudstvom in doživeli bodele tudi v Ljubljani take poraze, da se nikdar več ne bode upali nastopati proti ljudstvu! Skličite javen shod v Ljubljani! Dokler tega ne storite, ste podobni onim babam, ki se upajo samo izza plota psovati.

Na poti so „Slovenskemu Narodu“ nujni predlogi katoliško-narodnih poslancev v deželni zbor. Vedno se pač kaže, da kadar je treba odločno nastopiti za ljudske in narodne zahteve, so vedno v prvih vrstah katoliško-narodni poslanci. Ali je „Narod“ nervozen radi tega, ker je izvestni gospodi posebno predlog, naj deželni zbor zahteva od vlade, da popravi krivice, katere je vladni korespondenčni urad storil Ljubljani povodom zadnjih demonstracij neljub?

Desetletnica „Slovenskega planinskega društva“. Slovensko planinsko društvo proslavi desetletnico svojega delovanja dne 10. in 11. oktobra v „Narodnem domu“ v Ljubljani. Spored: Planinska veselica s pozdravi, s sviranjem slavne ljubljanske društvene godbe, petjem slavnega trgovskega društva „Merkurja“, šaljivimi prizori in prosto zabavo. Začne se v soboto, dne 10., ob pol osmih zvečer v Sokolovi dvorani. Vstopnina 60 v. Cisti dobiček je namenjen za novi Aljažev dom v Vratih. Slavnost v nedeljo, dne 11. oktobra, v Mali dvorani. I. Skupna seja osrednjega in podružničnih odborov ob devetih dopoldne. II. Slavnostni občni zbor ob enajstih. 1. Pozdrav načelnikov. 2. Poročilo o desetletnem delovanju celokupnega društva. 3. Izjave in priglaseni nasveti. 4. Imenovanje častnih članov. 5. Načrt za nadaljnje delovanje. 6. Zaključek. Nasvete (podružnic ali posameznih članov) je priglasiti vsaj do 2. oktobra. Zbora se smejo udeležiti društveni člani in povabljeni. III. Skupni obed ob dveh v Sokolovi dvorani. Obednina 3 K (brez pijače). — Prijave (ust. ali pismene) do 7. oktobra osrednjemu odboru v Ljubljani. Zvečer po predstavi v deželnem gledališču sestanek v Narod. domu. Proslavimo dostojno prvo desetletnico Slov. plan. društva v beli Ljubljani, ponosno posvedočimo celokupnost naših domoljubnih teženj in ojačimo se za bodoče delovanje v naših prekrasnih planinah! Osrednji odbor „Slovenskega planinskega društva“.

Veseli brez povoda. „Narod“ pravi, da so v Poljanah nad Škofjo Loko in na Trati pri obč. volitvah zmagali liberalci. — Kar se tiče Trate, je tudi prej bil občinski odbor v sed. rokah in je veliko vprašanje, kako „liberalci“ so izvoljeni, kar se pa tiče Poljan, naj se pa „Narod“ tudi preveč ne hvali, ker naposled bi se pokazalo, da vse, kar ima v Poljanah, se ima zahvaliti — župniku. In to bi ne bilo ravno „Narodu“ prijetno ob sedanjih „farški gonji“. V Poljanah in na Trati je bil izid pri občinskih volitvah skoro vedno tak, toda bolj žalosten pa je izid za liberalce pri deželnozborskih in državnozborskih volitvah, ko odločujejo načela. Takrat pa za „Narod“ še kostij ni in jih ne bo.

„Dramatično društvo“ je naprosilo včeraj gospoda župana in dež. poslanca Iv. Hribarja, da vloži pri dež. zboru društveno prošnjo, naj bi dež. zbor od prihodnje gledališke sezone, t. j. 1904/5 nadalje dovolil slovenskemu gledališču igrati v sezoni vsak drugi dan. S tem šele bi imelo naše gledališče pariteto z nemškim, ker je — kakor znano — imelo doslej slovensko gle-

dališče le po 3, nemško pa po 4 predstave na teden. Število slovenskih predstav je tekom zadnjih šest let vztrajno naraščalo ter je bilo v sezoni 1897/98 70, 1898/99 74, 1899/00 78, 1900/01 88, 1901/02 89 in v sezoni 1902/03 pa že 100 predstav. Le ako se ustreže prošnji „Dramatičnega društva“ za povečanje števila dni, ki so slov. gledališču na razpolago, bo podana našemu gledališču podlaga nadaljnjemu naravnemu razvoju.

Državni poslanec Suklje in učitelstvo. „Slovenski Učitelj“ piše: Državni poslanec gospod dvorni svetnik Suklje nam je obljubil sestaviti načrt za pokritje stroškov ob regulaciji učiteljskih plač, katerega priobčimo v našem listu. Gotovo vse učitelstvo z veseljem pozdravlja izvolitev gospoda dvornega svetnika državnim poslancom in njegovo vrnitev k političnemu delu ter želi temu bistroumnemu možu mnogo let plodnosnega delovanja.

„Slovenčev“ članek „Slovenščina na nemških šolah“ je vzbudil občno pozornost. Dunajski „Vaterland“ priobčuje izvadek članka in se zahtevi, naj se tudi v nemških šolah na Kranjskem uči slovenščina, popolnoma pridružuje.

Ne maramo nemških šol! Prusjaki na slovenski zemlji niso zadovoljni samo s tem, da nam potujejo našo slovensko dečo, da nam navdušujejo naše otroke za mater Germanijo, da nam uče našo slovensko dečo črtiti slovenski rod, ne, oni hočejo ponemčiti kar cele družine, oni zahtevajo, naj slovenski otroci doma govoré samo nemški, oni zahtevajo še več: zahtevajo od slovenskih starišev, naj govoré doma z otroci nemški! Kedor pripelje slovenskega otroka na nemško šolo, prvo vprašanje je: »Kako govorite doma z otrokom?« In če se odgovori: »Materini jeziki, — pa ti začne Prusjak javkati: »Vidite, ko bi govorili doma v družini nemški, izhajal bi otrok dobro, dobival bi dober red, a tako delate sami otroku težave.« — In da te besede ne ostanejo prazna slama, klasificira Prusjak slovenskega učenca tako, da spravi ubogega otroka do obupa. Od slovenskih družin zahtevajo ti Prusjaki, naj se one mučijo, da bo Prusjak mogel vlivati svojo učenost slovenskemu otroku, ker je on prelen ali pa pretrd, da bi se naučil otrokovega jezika! — In zakaj imenuje vlada na slovenski zemlji take Prusjake, ki ne znajo besedice slovenski? Zakaj ne imenuje na c. kr. državnih šolah učiteljev, ki so sposobni več jezikov! In pomisliti je treba, da plačujemo z našim denarjem tako šolstvo! Poslanci! Ako hočete, da ne izginemo, vedno naj bo Vaša zvezda-vodnica: Slovenskemu narodu slovenske šole!

Ljudska posojilnica v Ljubljani. Kako krasno se razvija in napreduje naša največja jugoslovanska denarna zadruga, je razvidno iz tega, da izkazuje ista koncem meseca avgusta t. l. K 33 437.638 57 denarnega prometa, torej za K 840.750 92 več kot je bilo prometa v celem preteklem letu (K 32 596 882 65). Stanje hranilnih vlog je znašalo gori navedenega dne K 7.939.774 34, preteklo leto pa K 7 419 093 04. Toraj so se povišale hranilne vloge v tekočem letu do konca meseca avgusta za K 520.681 31. Stanje posojil je znašalo K 7.357.365 24 in rezervni zaklad, vstevši vplačane deleže, K 106 691 88. — Ker obrestuje Ljudska posojilnica vlagateljem hranilne vloge po 4½ % brez odbitka — rentni davek plačuje namreč sama — priporočamo ta naš zavod našim čitateljem, kakor tudi v iznemstvu bivajočim rojakom najtopleje; objednem opozarjamo tudi na oznanilo Ljudske posojilnice v našem listu.

Nastrupenejša sredstva, kakor pravi „Narod“, uporabljajo „klerikalci“ od l. 1890. proti narodnonapredni stranki, da bi jo uničili, pa je baje vse zaman, ker stranka stoji danes močnejša in solidarnjša kakor kedaj poprej. Ali je liberalna stranka danes močna, je popolnoma osobno mnenje in ljudje pravijo, da ko bi Hein in Schwegel izpustila, bi se vsa ta Tavčarjeva stavba podrla. Iz lastne moči, po svojih idejah, programu in delu pa je stranka sila rečna in se more kakor rečeno le s slovensko-nemško zvezo umetno po koncu držati. Neresnica pa je, ako „Narod“ slika stvar tako, kakor da bi se naša stranka borila zoper liberalce s stru-

penim orožjem in da je Tavčarjeva stranka s svojim „Narodom“ preganjana nedolžno. Čegavo orožje je otrovano ali „Narodovo“ ali ono naših listov prepuščamo mirno vestjo sodbi razumnih mož. Nasprotno je resnica, da moramo mi dan na dan popravljati laži, ki jih trosi liberalno časopisje in na vse nebrojne neresnice in podtikanja niti ne odgovarjamo. In bojna taktična sredstva naša in liberalna? Kedaj smo mi se vedli po načelu, da je treba vse pobijati, karkoli je v zvezi z nasprotno stranko? Tavčar pa je rekel nekoč dr. Mravlagu, ko ga je bil obiskal v Ljubljani: „Wir bekämpfen mit Händen und Füßen alle Institutionen, die unter klerikaler Führung stehen“. Tako je bilo brati v nemških listih in Tavčar ni zanikal. Ali smo mi kedaj kaj podobnega počeli, kakor liberalni „Narod“, ko je z najpodležimi sredstvi oborožen s ščitom imunite, vodil boj proti posojilnicam rajfajzovkam v naši deželi? Ta herostratski čin ne bo izbrisan liberalni stranki, čin, ki je bil skrajno zloben in vse prej kakor slovensko patrijotičen, ob enem pa tudi popolnoma brezuspešen. In kedo vodi najostudnejši osebni boj proti vsemu in vsakemu pristašu naše stranke? Kedo je nesel naše osebne in strankarske prepire od doma tja pred dunajsko zbornico? Seveda liberalci! Nam bi bilo lahko tem načinom v zbornici vse drugače nastopati ali nismo storili tega, ker bi potem neudeleženi drugi parlamentarci lahko s popolnim pravom rekli: Ti slovenski poslanci so vsi enaki, ker se boré med seboj na tak način. Zato pa naj stranka, ki ima take stvari na svojem hrbtu, kar molči o strupenem orožju, da ne vzbudi v vseh razumnih ljudeh pomilovalnega smeha.

— Ni bil umor. Po uradni „Laibacher Zeitung“ smo poročali, da je bil prijatelj Spolar iz Česnjic kot sumljiv umora Janeza Rozmana iz Ornuške vasi. Obdukcija je pa pokazala, da je umrl Janez Rozman, znan kot star pijanec, vsled preobilo zavzetega žganja na otrpnjenju možgan. Morebiti mu sledi letos še kateri žganjarski prijatelj vsled obilnih češpelj, kolikor jih ljudje ondi že mnogo let ne pomnijo.

— Umrl je v Trstu pomorski kapitan g. Tomo Matešić.

— Na Kamenščaku pri Ljutomeru je, kakor se nam poroča, minulo nedeljo neki voznik z Ogrskega povozil pri Kodliču prebivajočega Jožefa Rajha, da je revež včeraj umrl, star 71 let. Obenem se je ponesrečil lastnik voza, zlomil si je jedno roko.

— K izseljevanju piše tržaški „Novi List“: Tako iz gospodarskih, kakor iz političnih ozirov je zelo nespametno in kratkovidno, da se avstrijski Slovani, osobito pa Slovenci in Hrvatje, tako malo brigamo za to, da bi se izseljevali v Rusijo ter da prepuščamo sovražnikom slovanstva, da okupirajo to bogato slovansko zemljo! Od nas in iz Hrvatov vse dere v Ameriko in le v Ameriko, za Rusijo — se nikdo ne zmeni! Na Slovenskem je dovolj agentur za izvažanje ljudi v Ameriko, kje pa je kak cucek od agenta, ki bi imel nalogo, spravljati ljudi v Rusijo? Zdi se nam temveč, da so vse te „amerikanske agenture“ v službi naših zvitih političnih nasprotnikov. Kaj nas čaka v Ameriki? Ondi imata velik vpliv Nemec in Anglež. Ze danes pisano gledata slovansko naseljenje v Zedinjenih državah. Cez noč pa so utegne pripetiti, da pod tem vplivom ameriška vlada prepove Slovanom vsako svobodno politično gibanje. To bode potem politična smrt za ameriške Slovane. To možnost treba imeti pred očmi in se je — bati. Mej tem, ko se mi tlačimo v tujo Ameriko, pa oblega Nemec slovansko Rusijo ter požre ondi vse važnejše gospodarske točke. Ko dovrši to svoje delo, tedaj nastopi katastrofa in Slovani bomo na cesti, zasmehovani od zvitiš švabov. Nemec danes ne stori koraka, da bi ne delal politike. Proti nemškemu navalu stopimo v bran Slovani na vseh koncih in krajih, da ne bo prepozno! — Naše slovensko časopisje se kar nič ne briga za to perečo zadevo. Dolžnost pa nam je, prav v časopisju začeti akcijo za seljenje v Rusijo. Čim prej naj se ustanovi agentura za to seljenje v državo, ki je naša matica slovanska in kjer niti politično ne bomo izgubljeni. Snujmo pridno ruske krožke! Merodajniki pa naj stopijo v dotiko z Rusijo, da se ondi prične bolj protitežirati Slovana, nego Nemca. Na delo torej!

— Utopljenka. V četrtek opoldne so v bližini brega sv. Sabe potegnili iz vode žensko truplo. Dognalo se je, da je to 23 letna kodarica Adela Zupanc, mati dveh otrok.

— Utonil je v četrtek dne 24. t. mes. popoludne v Savi 80 let stari kajzar Jernej Kalan iz Drulovka pri Šmartnem v kranjskem okraju. Nesrečen je bil že dalje časa zmešan. Našli so ga imenovanega dne ob 7. uri zvečer z zgornjo polovico telesa ležečega v vodi. Pokopali so ga danes zjutraj na šmartinskem pokopališču.

— Deželna živinska razstava v Celovcu je krasno vspeła. Razstavljenih je bilo 258 žrebov, 356 glav govedine meltalke pasme, 296 glav bele pasme, 114 mrjscev, svinj in praseta, 181 ovnov, ovac in jagnjet ter nebroj kuretin. Slovencev sta se udeležila razstave razven drugih s krasnimi kobilami Franc Brandstätter iz Borč pri Čajni in Janez Milonik iz Zahomca pri Bistrici župan Janez Picej iz Skočjana, Simon Hofmajer od tod, Rok Urak iz Kamna, Jožef Rabl iz Skočjana in Stefan Kraut iz Bistrice. Pri razstavi govedine bele pasme smo videli lepo živino posestnikov Friderika Krauta iz Bistrice, Janeza Krauta od tod Janeza Nabrč iz Libuče. Janeza Piceja iz Skočjana, Kocijana Vavtičarja iz Podgrada. Ovce prigrali so največ z Jezerskega in Jezerske Kaple, deloma tudi iz kanalske doline. Omenjamo le ovce posestnikov: Jožefa Sajovca, Jožefa Virnika, Franca Murija, Jurija Ščuka z Jezerskega, Janeza Jerliha, Jožefa Kupica iz Koprivne. Naj bi razstava dobro vplivala, da se poveča skrb za živinorejo med koroškimi ljudstvom.

— Ustanove za železničarje. Kakor vsako leto, razdelile se bodo tudi letos med siromašne uslužbence avstr. železnice, ki so za službo nesposobni in ne živjajo nikake pokojnine, oziroma med njihove sirote in vdove, naslednje ustanove: 1. ustanova avstr. železn. podpornega fonda; 2. ustanova Mat. vit. pl. Schönererjeva za avstr. železn. uslužbence; 3. ustanova Moric baron pl. Königs-warterjeva; 4. ustanova za avstr. železniške invalide; 5. Ferd. Linderjeva in S. Hahnova ustanova; 6. Friderik Avgust Birkova ustanova za vdove in sirote. Prošnjo za prve štiri ustanove nasloviti je na njih oskrbnitvo, in za zadnje tri na generalno ravnateljstvo južne železnice; oddati pa jih je tukajšnjemu načelnikstvu postaje, kjer se tudi nadaljna navodila lahko poizvedo.

— Samomor stotnikov. V Brežicah se je ustrelil 32 let stari stotnik 78 pešpolka Ivan Ris iz Oseka. V Brežicah navzoči poročnik Grebenc je spoznal v samomortcu, ki je bil civilno oblečen, svojega nekdanjega učitelja iz Dunajskega Novga Mesta.

— Mariborske novice. Včeraj zvečer okoli 7. ure je naznanil paznik na stolpu ogenj v dimniku pekarni N. Duma v Tegetthoffovi ulici. K sreči je došel eden redar in podnačelnik požarne brambe Ratzek takoj na lice mesta, ki sta ogenj pogasila. Na podstrešju je švignil plamen iz vratice na dimniku ter vnel neko ograjo iz desk, ki je začela takoj goreti. Imenovana sta prišla za kad, v kateri je bila predpisana množica vode, ter plusknila vodo po gorečem lesovju ter tako preprečila daljno nesrečo. Ker je zvečer promenada jako živahna, nabralo se je mnogo občinstva. Ko je prišla požarna bramba, bil je ogenj že pogasjen. — Včeraj po noči je umrl kavarnar J. Pongrac, lastnik kavarne „Merkur“ v Tegetthoffovi ulici. Bil je kavarnar čez 30 let. S 1. oktobrom je hotel opustiti kavarno.

— Shod v Velenju. Za dne 11. okt. se pripravila velik ljudski shod pod milim nebom v Velenju. Dosedaj so obljubili sodelovati kot govorniki poslanec Ivan Vošnjak iz Šoštanj, nadalje dr. Vladimir Serbec iz Maribora in dr. Vekoslav Kukovec iz Celja.

— Zlato poroko je na Frankolovem obhajal v nedelje dne 13. t. m. kočar in zidar Gašpar Škoflek p. d. Rek s svojo ženo Apolonijo. Dosegla sta lepo starost 76 let; od njiju poroke je dne 10. februarja t. l. preteklo 53 let.

— Kam se pride z nemščino? Pred kratkim je hotel vstopiti v neko trgovino v Mariboru mlad komi, ki se je izučil v Gradcu. Trgovca ga vpraša: „Ali znate slovenski?“ „Ne“, mu odgovori trgovski pomočnik, ki je prošil za vstop v trgovino. Trgovca: „Obžalujem, ne morem vas sprejeti; brez slovenščine ne morem izhajati; lažje brez nemščine. Z Bogom!“ Trgovski pomočnik pa je naredil dolg obraz, kajti zvedel je, da se samo z nemščino ne pride po celem svetu. — Mnogi ljubljanski trgovci pa tako ne postopajo in imajo v svoji službi ljudi, ki niso možni slovenščine.

— Morilec svoje žene. O tem se nam še poroča iz Grgarja: V torek popoludne ubil je s sekiro svojo lastno ženo devetindvajsetletni Vincenc Vondina iz Grgarja. Vondina je živel s svojo ženo samo tri mesece in nekaj dni v zakonu. On je pristopil, kajti ona bila je blagonica. Vondina bil je doma iz Kala. Zakon se ni sklenil iz ljubezni, marveč iz koristolovja. Dognano je namreč, da je nastal prepri med zakonskima kot tisti dan po poroki.

Dalje v prilogi II.

— **Grozen vihar v Triglavskem pogorju** Na Kredarici je bil v noči med 13. in 14. t. m. (med nedeljo in ponedeljkom) grozen vihar. Čudež je, da ni orkan odnesel kože. Oskrbnik in njegova žena sta celo noč v obednici napravljena prečula in mislila, da bo vsega konec. Svetiljka na stropu se je tresla, da je ugasnila, stene so škripale in pokale, v kuhinji je ropotala posoda, da sta jo morala postaviti na tla, da se ni pobila. Hiša se je zibala. Južni veter (od Marije Terezije kože sem) je že načel streho proti kapeli in je na koncu na eni strani privzdignil vse letve z deskami vred za malo ped visoko, a jih ni odtrgal in odnesel. Na srečo se železna vrh ni odtrgala, ampak je doli tiščala in ubranila streho viharju. Žrebliji, eno ped dolgi, ki so bili skozi letve zabiti v špere, so na južnem voglu izruvani. Ta teden sta šla Požganec in tesarski mojster na Kredarico, da popravita vso škodo, pritrdita posamezne dele in kočo na koncu proti kapeli prikleneta še z eno vrhvo k tlom. — Na Velem polju je vihar pri pastirskih kočah odkril strehe in eno kočo z vsemi tramovi odnesel, da se ne pozna, kje je stala. Vodnikova koča je nepoškodovana. — V Vratih je naliv zelo raztrgal cesto. Popravljajo jo delavci, da more voznik opeko voziti do Aljažvega doma. — Na vrhu Triglava je en meter snega, pri Dežmanovi koči pod Begunskim vrhom eno ped, više dve pedi.

— **Hrvatske novice** Grof Khuen Hedervary pride baje za kratek čas v Zagreb, da se poslovi od svojih delavcev za časa svojega dvajsetletnega banovanja. — Nadškof dr. Posilović je šel danes v Krapino, da blagoslovi ondi novo župno cerkev. — V Pulju le umrl urarski mojster g. Viljem Grum, dobro znana osebnost med Istrskimi Hrvati. — Pri občin. volitvah v Koprju je 4. t. m. prvič nastopila močna opozicija, ki pa sedaj še ni zmogala. — Nov hrvatski minister. V ogrskih političnih krogih se govori, da bo Khuen Hedervary predlagal za novega hrvatskega ministra Stjepana grofa Erdődija. — V Krapji je bil shod, na katerem se je sprejela resolucija: 1. za finančno samostalnost, 2. za volitev take deputacije, ki bo moško nastopila za zedinjene Dalmacije s Hrvatsko in 3. se je izrazila najsrdačnejša zahvala bratom v Dalmaciji in Ameriki za podporo v težkih in krvavih dneh. — Iz Kotora se poroča: Poslanec dr. Egersdorfer znani poročevalec regnikolarnega odbora je bival tukaj. Ko je množica za to zaznala se je zbrala pred kavarno, kjer je ravno bival, in kričala: „Doliz izdajalca Hrvatske!“ Nekateri so celo metali jajca proti njegovi mizi. Nazadnje so prišli policaji ter so kot zid bledega poslanca prepelali na ladijo „Linda“, s katero se je odpeljal še isto noč. — V Otočacu se vrši 27. t. m. ljudski shod. — Preki sod. V okraju Sirmija je toliko hudodelstev, da „Hrvatski Branik“ predlaga uvedbo prekega soda. — Umrl je v Petrovaradinu polkovnik Adolf Strobl.

— **Židje so v skrbih** Na naših borzah so v skrbih in te skrbi se opaža v tem, da so borze te dni šibke radi usodnih trenutkov pri nas in na Ogrskem. Ti krogi se boje, da Khuen razpusti zbornico in da pride povsod do živahnih agitacij. Tudi zadnji Körberjev govor kaže na poojstreno razmerje med to in onostransko polovico, kar ni prineslo dobrega utisa na borzo, tako da je bilo le malo kupčije.

— **Italijanska zastava.** Tršaška policija ni še našla onega, ki je razobesil na stolpu tršaškega magistrata italijansko zastavo, dasi jej je znano, kdo je hranil ključ od stolpa. Spisali so pač z zaslišanimi magistratnimi uradniki cel kup aktov, da pokažejo, kako neumorno so zasledovali. Ako pojde vse tako naprej, vihrala bo tudi na gradu, katerega obklopuje visok zid, laška zastava, a tršaški policiji ne bo mogoče priti na sled onemu, ki jo bo razobesil. — Ako bi prišli naši poslanci na Dunaju na pomoč tej tršaški policiji, bi menda ne škodovalo. Na naši zemlji ne sme vihrati laška zastava!

— **Nove maše na Goriškem.** V nedeljo je o. g. Janez Brezavšek daroval prvo sv. mašo na sv. Gori. Peli so mu podporni pevci. — Čast. g. Ernest Firizin, sin cerkvenika pri sv. Ignaciju v Gorici, bo daroval v nedeljo ob 11. uri v tej cerki prvo sveto mašo. Čestitamo iskreno!

— **Postaja Ortenek** je najprija z nejša postaja na vsej dolenski železnici. Njena lega ob vznožju gozdnatega griča v tih dolini je že sama na sebi krasna, a prijaznost in lepoto njeno še povišujejo lepi nasadi drevja, lepotičnega grmovja, krasnih cvetlic, sumeči vodomet itd. Potovalec, ki se vozi po doli železnice, gleda sicer druge ponajveč pustle kolodvore brez vsega zelenja, tu je pa zadovoljen in hvaležen za užitek. Vsa naprava v Orteneku kaže, da ima njen načel-

nik precej estetičnega čuta in si želi, da bi ga tudi drugi načelniki toliko imeli. — Neljubo pa je, da se na bližnji restavraciji šopiri s samonemškimi napis, dasi ima samo slovenske stanovalce in obiskovalce. Sprolog lastnice, ki je Slovenec, bi moral imeti pač toliko narodne energije, da bi od ljubeznive soproge isposloval si pravico premeniti napis vsaj v dvojezičnega.

— **Srčna prošnja.** Dne 13. sept. 1903 zadela je kanalsko dolino na Korškem velika nesreča. Oblak se je utrgal ter poplaval taisto. Vihar je razsajal, podrl sadno in gozdno drevje, otresele se le na pol zrelo sadje in uničil veliko poljskih pridelkov. Voda je tako močno narasla, da je v Lipaljavasi raztrgala in odnesla 6 hiš, veliko travnikov in njiv s poljskimi pridelki, 2 hiši sta močno poškodovani in v nevarnosti. Rešiti se je moglo le najpotrebnejše hišne oprave. Beda je velika, izdatna pomoč nujna. Ker je v drugih planinskih pokrajih nevihta veliko nesreč napravila, se na izdatno državno pomoč ne more računati. Lipaljavas je zadnja slovenska vas v kanalski dolini ob italijanski meji. Rojaki in rojakinje! Ne zabite torej potrebnih ponesrečencev! Vsekake milodare iz usmiljenja sprejema župnijski urad v Lipaljavasi, pošta Pontafel. — Jož. Eichholzer, župnik.

— **Narodna Ribnica?** V Ribnici so založene razglednice s samonemškimi besedilom na obeh straneh. In te razglednice se v velikem številu kupujejo in razpošiljajo — iz slovenske Ribnice! Slovenija, zakrij si obrz!

— **Italijanstvo Trsta.** 23. t. m. so umrli v Trstu: Kralj, Vrabeč, Baschiera, Kuret, Dapretto, Matesič, Gorin, Scheindel in Trank. (5 Slovencev, 2 Laha, 1 Lid in 1 Nemeč).

— **Protialkoholno gibanje in slov. učitelstvo.** Občni zbor „Slov. Zvezek“ je povodom predavanja g. učitelja Štruklja soglasno sprejel sledeče resolucije: 1. Alkohol je eden izmed največjih sovražnikov otročjega telesa, učinkuje uničevalno na razkrojitev otročjega organizma in ovira normalni razvoj istega; otežuje učenje in učiteljevanje. — 2. Da bode šola imela v boju proti alkoholu vspeh, uvede naj se na učiliščih pouk o alkoholizmu, učitelstvo naj pri učiteljskih zborovanjih in uradnih konferencah o njem poroča, ustanovi naj se zmernostno društvo slovenskih učiteljev, koga glavni namen naj bode reformirati sebe, pouk v šoli naj se uredi v protialkoholnem smislu. — 3. Učitelstvo naj se z vso vmeno oprime socialnega delovanja in naj ustanovi izobrazovalna in bralna društva, ljudske knjižnice, v katerih ima priliko delovati s predavanji v naš namen. — 4. Med ljudstvom naj širi protialkoholne spise. — 5. Da se vse to kakor hitro mogoče doseže, ustanovi naj se danes pripravljavni odbor, obstoječ iz 2 katehetov, 2 učiteljev in 2 učiteljic.

Ljubljanske novice.

Somišljeniki in somišljenice v nedeljo 4. oktobra v Kamnik! Jutri teden, 4. oktobra, bo v Kamniku velika slavnost blagoslovljenja „Kamniškega Doma“ in zastave društva Kamnik. „Slov. krščansko-socialna zveza“ priredi tej priliki v Kamniku izlet, h kateremu vabi vse svoje prijatelje. Odbor je preskrbel za udobnost izletnikov, da lahko dobé naprej vozne listke, ki se bodo prodajali prihodnji torek in nadalje vsak dan do nedelje od 7. do pol 9. ure zvečer v trafiki pri g. Brusu pred škofijo. Odhod v nedeljo 4. oktobra iz Ljubljane ob 1/4 na 8. uro zjutraj z državnega kolodvora, odhod iz Kamnika ob 8. uri 40 min. zvečer. Vse, ki se nameravajo izleta vdeležiti, prosimo, da si listke hitro preskrbe, da moramo preskrbeti za udobnost v železniških vozovih. — Odbor „Slov. kršč.-soc. zveze“.

Še enkrat — **trgovsko bolniško podporno društvo.** Mesec dni je že preteklo, odkar so se vršile volitve v trgovsko bolniško in podporno društvo. Zmagali so na vsej črti naši narodni kandidati. Kompetentna oblast je potrdila izvolitev. Pa kaj se je do danes spremenilo v društvu? Nič! Gg. Randhartinger in Treun hočeta še vedno vso oblast v rokah obdržati. G. Randhartinger doslej ni imel toliko takta, da bi bil oddal prostovoljno blagajno — ampak jo še danes ima v svoji pisarni in brani pred slovensko „požrešnostjo“ in „nezmožnostjo“. Ali je g. Randhartinger tudi glede blagajne na istem stališču, da si jo dá le s silo vzeti, kakor je pred volitvijo trdil — da si dá odborniško mesto le s silo iztrgati? Ali hoče, da mu obrtna oblast razloži veljavne zakone? G. Treun pa ima še vedno društveno pisarno v svojem stano-

vanju, kakor v tistih lepih časih, ko je bil on „predsednik, podpredsednik, ravatelj in tajnik“. Pa ti časi so minuli, g. Treun, in se ne povrnejo nikdar več; svetujemo vam pa v lastno korist, da ne grešite preveč na blagosrčnost slovenskih trgovcev. Svaka sila do vremena! Ven z blagajno in ven s pisarno!

Član društva.
Nemški naklepi in ljubljanski trgovci. Piše se nam: Vest, da nameravajo Nemci po načrtu profesorja Binderja pridobiti za Ljubljano in njene trgovce nemške trgovske nastavljenice, je vzbudila v krogih slovenskih trgovskih nastavljenecv občeno nevoljo. Prepričani smo, da so Nemci sprožili to misel kot odgovor na volitev v trgovsko bolniško blagajno. Raditega je potrebno, da vse sile napnemo, da se enske stvari ne bodo prakticirale, ter da krepko in odločno odbijemo eventuelen napad od te strani. Treba je pa tudi, da proti vsakemu takemu slušaju odločno protestiramo ter se krepko ubranimo zapostavljanju slovenskega življa, bodisi že od slovenskih ali nemških trgovcev. Do sedaj smo Slovenci nastopili proti našim političnim sovražnikom Nemcem s preveliko obzirnostjo. Da bi se dogajalo kaj sličnega n. pr. v Celju, bil bi ondi ves nemški življaj po koncu ter bi se dotičnega trgovca prisililo, da svojemu slovenskemu uslužbencu njim na ljubo takoj službo odpove. Za to imamo dokaze v rokah; to se je zgodilo pred nekimi leti z nekim slovenskim nastavljencom pri trdku König v Celju. Torej tako postopajo od nemškega duha prepojeni celjski nemškutarji, kateri bi, če bi ne imeli slovenskih odjemalcev, vsi skupaj od gladi poginili. Tudi mi Slovenci v Ljubljani, v središču slovenskega ozemlja, ne bomo mirno gledali, kako naši sovražniki importirajo nam sovražne elemente ter sistematično izpodrivajo slovenske nastavljenice. — Onim trgovcem pa, bodisi slovenske ali nemške narodnosti, kateri bodo šli na Binderjev lim, pa obljubimo, da jih bomo kupujočemu občinstvu primerno priporočili. — Tukajšnja manufakturna trgovina Feliks Urbanc, ki trguje na drobno in debelo, ter posebno po Gorenjskem svoje blago ponuja in razpečava, ima jako veliko nemških nastavljenecv. Pomočniki te trdke je ob priliki turnarske slavnosti v turnarski obleki in s frankfurtskim trakom po mestu izžival. Radovedni smo, kakšne pomočnike bode ta trdka nastavila v svoji novi prodajalni na sv. Petra cesti. Istim bomo seveda pesetili svojo najstrožjo pozornost. Na druge trdke se tudi še ozremo.

Ljubljančan v dvoboju z zagrizenim Madjarom. Iz Požuna a poročajo: „Kmalu ko je cesar izdal armadno povelje, se je izjavil stotnik Ljubljančan Leopold Stuchly 19. lovskega bataljona v neki požunski gostilni: „Bil je že zadnji čas, da se je iz najvišjega mesta ukrotila madjarska ošabnost, kajti drugače bi bilo postalo stanje armade neznosno“. Nato je priobčil v listih nek gospod, imenoma pl. Bonis, plemiša iz Miskolca naslednje odprto pismo: „Zvedel sem o Vaši nekvalificirani, zaničljivi izjavi napram Madjarom. Da Vas ni precej kdo oklofuta, moram to pripisovati le začudenju, kega je vzbudila Vaša nesramna izjava. Sprejmite torej tem potom od mene zaostalo klofuto.“ Stotnik Stuchly je pozval telegrafično gospoda pl. Bonis na dvoboj in mu naznanil, da prideta še zvečer istega dne dva častnika v Miskolcz, da se pogajata o imenovanju zadevi s pl. Bonis. Sekundanta stotnika Stuchly sta dospela v Miskolcz in se začela pogajati z Bonisevimi pričami. Sekundantje se niso mogli zediniti glede orožja za dvoboj, za to se je dvoboj odložil za nedoločen čas. Stotnikova sekundanta sta zahtevala pištole, a plemenitaševa sekundanta sta propozicijonirala: najprvo dvoboj s pištolami in ako po trikratnem strelu ni nikakega uspeha, dvoboj s sabljami do nemožnosti nadaljnega dvobojevanja. Stotnikova sekundanta sta ugovarjala, Bonis je že star in za to se ne more vspešno dvobojevati s sabljo. — Brat g. stotnika Stuchly-a je uradnik pri ljubljanski finančni direkciji in v pevskih krajih dobro znana osebnost. — Danes dopoldne nam je došlo naslednje poročilo: Med stotnikom Stuchlyjem in Bonisem se je vršil včeraj dvoboj s sabljami. Stuchly je bil ranjen na prsih. Po dvoboju sta si nasprotnika podala roke v znamenje sprave. Zvečer je Bonisu na čast priredila mladina v Miskolczu bakljado. Baje mu hočejo kupiti tudi zlat kelih, na katerem bi bile ingravirane Rakoczy-eve besede: „Ne stori žalega Ogerski!“

— **Narodna čitalnica Ljubljanska.** Odbor vabi slovensko „inteligenco“ (!) k pristopu, (!) Vpisnina 4 K, članarina na leto 24 kron! Kdor bo pristopil, ne reskira družega nič, kot to, da ga bodo, — če ne bo „dohtar ali frakar“, najprvo „čez ramo“ gledali, čez par mesecev pa tudi — „ven vrgli“. Ker se pa tej gospodi ne pusti nihče ven metati in za drag denar prezirati, jo pusti rajše na cedilu!

Svojo teto okradla. 14letna Marija Šturm, stanujoča na Poljanski cesti, je

vlomila v zaprto stanovanje svoje tete Neže Filepič in ji vzela 21 K, Ivanu Somniciu pa je ukradla en prstan, vreden 4 K. Sodišče jo je obsodilo na sedem mesecev težke ječe.

Shod kovinarjev. Jutri v nedeljo dne 27. septembra ob pol 10. uri dopolne se vrši protestni shod kovinarjev v gostilni pri Kendi, Zidovska steza 4. Dnevni red: Položaj vajencev in obiskovanje popoldanske šole.

Predavanja na bogoslovskem učilišču v Ljubljani se prične dne 2. oktobra. Zglasiti se je 1. oktob. — Kanonika prof. Jožefa Smrekarja, ki je poprosil za celoleten dopust, bo namestoval Alojzjeviški vodja dr. Jožef Gruden. — Bogoslovcev je do sedaj v I. leto sprejetih 23.

Pogreb. Jutri popoldne ob 5. uri bodo v Ljubljani pokopali upokojenega polkovnika Alojzija Seemanna pl. Sanahorst, ki je umrl v Sillianu na Tirolskem. L. 1844 je vstopil kot prostak v armado. Udeležil se je bojev na Laškem in v Bosni. Pogreb se bo vršil iz mrtvašnice.

Za nemško gledališče je kranjska hranilnica do sedaj darovala že 120.000 gld. Čez tri leta prično baje že z zgradbo.

Nekdanji dr. Waldherrjev institut bo nadaljeval nadučitelj šulvereinske šole Adolf Weinhilch v svoji šoli ob Erjavčevi cesti. To bo nov nemški zavod „Lehr- u. Erziehungsanstalt“ za realce in gimnazijce; zdaj šteje celih 13 gojencev.

„Laibacher Schulzeitung“ stoji na slabih nogah. Za preteklo in letošnje leto sta morala ta list podpreti „Südmarka“ in nemški „Schulverein“ z 2000 K, drugače bi bila morala ta nemška čenča prenehati. Kranjska hranilnica tega nemškonacionalnega „Kulturorgana“ Pirkerjevih „šomoštrov“ neče podpirati. Heil!

„Rožna dolina“ šteje v svoji naselbini že 12 hiš.

Z zgradbo novega gimnazijskega poslopja na bivšem Dell Cottovem svetu ob Poljanski cesti prično prihodnjo pomlad.

Občni zbor društva „Gospodinska šola“ se vrši v torek, dne 28. t. m. ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih, Rimska cesta, št. 9. K polnoštevilni udeležbi p. n. članov vabi — odbor.

Koncert priredi ljubljanska društvena godba danes dne 26. t. m. ob polu 8. uri zvečer v prostorih Aurove pivovarne. Vstopnina prosta.

S ceste. Natak Ivan Hirzinger vozil se je včeraj popoldne z bicikelnom po Tržaški cesti tako neprevidno, da je podrl na tla dijaka Emila Ločnikarja. Na to peljal se je naprej in se spet zaletel v šolskega učenca Franca Sturma, stanujočega na Viču, ga podrl in povozil. Sel mu je s kolesom čez obe nogi. Deček je nekoliko poškodovan.

Prisiljenec pobegnul. Včeraj popoldne je pobegnul od dela v Treotvi hiši na Marije Terezije cesti prisiljenec Boltazar Krug iz Kanduje v okraju Briksen na Tirolskem. Ušel je sedaj že drugičkrat.

Pozor pred izseljevanjem na Vestfalsko. Avstro-ogrski generalni konzulat v Kolonu (Koeln) odsvetuje delavcem, zlasti premogokopom, izseljevanje na Vestfalsko, ker je v premogovnikih dovolj delavcev in je sedaj zaslužek jako slab, stanovanja in živila pa so draga.

Najdeno. Pred dnevi našla je postrežnica Neža Nekovar, stanujoča v Rožnih ulicah, zlato kratavno iglo v podobi štiripe-resne deteljice. V vsakem perescu je vdelan dragocen kamendek.

Ulomi. Mariji Kaiser, delavki v tobačni tovarni, in njeni sestri Jerici Kaiser, šivilji na Marije Terezije cesti št. 5, je neznan tat ukradel iz sobe eno modro in eno modropikasto obleko v vrednosti 18 kron, in en dežnik.

Vročekrvn hlapec. Včeraj dopoldne vozil je Franc Rastohar, hlapec pri Schifferju s tovornim vozom po sv. Petra cesti tako naglo in neprevidno, da je na križpotu Kolodvorskih ulic in Sv. Petra ceste zadel ob kamen na vogalu hiše in je voz s tako silo odletel, da je Rastohar padel z voza in se je pri vozu zlomilo ope. Prišedši domov je Rastohar napadel hlapca Filipa Sebenika z gnojnimi vilami, ker ta ni hotel pripeti njegovega voza na svoj voz in ga peljati domov. Grozil mu je tudi z nožem. Sebenik je šel klicat policaja a mej tem pa je Rastohar potegnil z doma.

Izseljevanje. Včeraj odpotovalo je v Ameriko 23 oseb, na Nemško pa 63 delavcev.

Boj s kosami sta izvojevala na barju kmet Mat. Dovč iz Stožic in posestnikov sin Mat. Kos iz Savelj. Dovč je Kosa s koso udaril s toliko močjo, da se je Kosu ulila kri iz ust in iz nosa.

Mladega tatu Pavliča je včeraj policija cel dan zasledovala po mestu v civilni obleki in v uniformi in mu je baje že na sledu. Ta uzmovič je drzen, da mu ga ni para. Tudi fotografije Pavličeve kaže policija občinstvu.

Zidarska dela v Ljubljani Zdaj je nastopilo zopet ugodno vreme zlasti za zunanja zidarska dela. Če bo tako do konca novembra ostalo, zvršiti se bo dalo še mnogo tega stavbnega dela, četudi primanjkuje povsodi delavskih moči. Zadnja dva tedna se je ometavanje in snajenje naslednjih poslopij izvršilo: S. Treotove hiše v Slomškovi ulici, kjer se je pričelo že tudi z gradbo še ostalih dveh hiš; Spalekova vila in Sokličeva hiša ste osnaženi. Pri bivšem parnem mlinu v Slomškovi ulici se izvršujejo še rekonstrukcijska dela v cellem poslopiju. Poslopje bo zdaj enonadstropno in za privatna stanovanja prirejeno. Na Dunajski cesti so dogradili J. Koutnyjevo hišo do streha. Poslopje Jos. Podivavnika ob Miklošičevi cesti je dograjen do prvega nadstropja. Posestnik Pavel Mrzlikar na Illovi št. 3 je dobil dovoljenje, da si sme zgraditi mesto dose-danje lesene, novo hišo. Dell Cottova vila ob Poljanski cesti je dograjena do prvega nadstropja, pralnica otroške bolnice ima že strešnik in pri novi zgradbi Joze-fišča so pričeli z ometavanjem in snajenjem, takti: tudi pri glavnem poslopiju »Narodne Tiskarne«, ki nosi že tudi dva reklamna napisa. Pred hišo arhitekta Smielowskega v Dalmatinovi ulici, ki je že ometana in osnažena, prično v kratkem s polaganjem kamnitega tlaka. Dunajska cesta je tlakovana do Gariboldi-jeve hiše. Zidarska dela pri gradnji mestne hranilnice napredujejo naglo in bodo prihodnji teden kleti in drugi prostori v tleh dograjeni. Pri vojaškem novem strelišču ob Dolenjski cesti so streliško poslopje dogra-dili, cesto pa še dovršujejo. Del Levstikov-este je tlakovan. V Dalmatinovi ulici od-važajo zadnje ostanke materiala od po-drtih poslopij; za novi park pa je navožene že precej zemlje. Ograjni zid pri Grupovem vrtu ob Čigaletovi ulici je podrt in ma-terijal odstranjen. Dvoriščni trakt Jos. Schu-mijeve hiše v Gradišči je osnažen. Ob po-daljšanih Hilserjevih ulicah prične graditi prihodnje dni kranjska stavbna družba novo poslopje, privatno hišo. Na dvorišču stare Maliceve hiše je dograjena nova stavba kot skladišče. Na knezoškofovih njivah (stavbnih parcelah) zgradba novih hiš že precej na-preduje. Delavcev manjka vsem tvrdkam. Zidarska dela bodo se zvrševala še 6 do 7 tednov.

Vstaja na Balkanu.

Današnji listi kaj mnogo pišejo o noti, katero sta Avstro-Ogrska in Rusija dopo-salali bolgarski in turški vladi, da se ohrani status quo na Balkanu. Ta grožnja je zadnje sredstvo, katero sta vladi izdali pred usodnim trenutkom. Pred usodnim trenutkom tudi stojimo in gotovo je, če pride do vojske med Bolgarijo in Turčijo, da bota Avstro-Ogrska in Rusija posegle vmes. Slo-vani na Balkanu se menda ne bodo ozirali na te grožnje in se bodo nadalje bojevali za svoje pravice in prej ali slej mora tudi Slovanom na Balkanu zasijati svetel dan svo-bode in pravice.

Nekateri evropski časopisi pišejo, da je Turčija sovražna Srbiji in v tem je v zvezi tudi poklicanje rezervnikov pod orožje. Srbaka vlada — tako se govori v vladnih srbskih krogih — je za mir in ne-mara pripeljati svoje ljudstvo do usodnega koraka zastran razmer v Makedoniji. For-melno priznanje srbskega naroda od strani Turčije je vzbudilo v celi Srbiji veliko za-dovoljnost. Srbija pa upa tudi, da se to pri-znanje kmalu uresniči, ker je ona vedno lo-jalno postopala napram sosednim državam.

V najbolj kritičnih trenutkih je Srbija ostala zvesta svojemu principu in ni z ni-kakim korakom dala povod niti drugim državam niti Turčiji, da bi ji mogle biti so-vražne. Tudi letošnje poklicanje rezervnikov ni v zvezi z nikakimi sovražnimi nameni, ker so se vsako leto v tem času poklicali rezervniki pod orožje. Tako poročajo iz srbskih vladnih krogov.

Na bolgarsko diplomatično zastopstvo na Dunaj je prišla nota od bolgarske vlade, da sta se Bolgarija in Turčija zedinili glede makedonskega vprašanja. Nota se glasi: »Sultan je odobril nasvete bolgarske vlade radi pacifikacije Makedonije in drinopoljskega vilajeta; zaradi tega se preneha z mobilizacijo in bežedi Bolgari se lahko vrnejo v svojo domovino.

Sultan izda splošno amnestijo. Gledé zboljšanja administracije v Makedoniji se je sklenilo: Sestavi mešana komisija, kate-r naloga bo da izdela zakone in naredbe gledé razširjene samovlade. Bolgarske člane v komisijo bo imenoval bolgarski eksarh in en Bolgar, ki je v komi-siji, bo njen referent in stalen posredovalec med sultanom in komisijo. Predsednik te komisije je Hilmi-paša, katerega je v to imenovala Turčija. Turška vlada je strogo naročila vsem vojaškim in civilnim oblastim, da takoj izpeljejo odredbe, katere sklene komisija. Valiju v Drinopolju pa se je naročilo, naj z bolgarskimi administrativ-

nimi oblastmi vse potrebno ukrene, da se vrnejo makedonski ubežniki.

Da se je zaenkrat vojska med Bolga-rijo in Turčijo potisnila v stran, pripisujejo mnogi obisku cesarjev na Dunaju. Toda pe-simizem je premočan, da bi mogli pričako-vati zaželenih in vspešnih odredb. Vseobče se sodi, da komisija ne bo prišla preko do-seadanega reformnega projekta; če se pa re-forme v najkrajšem času ne izvedejo, bo vzbudilo to internacionalno ladijevno de-monstracijo.

Poslaniki velevisstij v Carigradu so turški vladi izročili kolektivno noto, v ka-teri pozivljejo vlado, naj že vendar naredi konec grozovitostim, koje provzročajo turške čete v Makedoniji in Traciji.

Turški komisar je notificiral bolgarski vladi sultanov irade, o katerem smo že več-raj poročali. Bolgarski vladni list »Novi vek«, ki se odločno poteguje za mir, izjavlja, da, če v slučaju vojske ostane Bolgarija osam-ljena, je to odgovor velevisstij na bolgar-sko noto.

Bolgarski agitator in poveljnik vstašev Šišmanov, ki je bil pred kratkem pre-peljan v Carigrad, je pred sodnijo izjavil, da so šefi bolgarskega gibanja v Makedoniji sklenili, z dinamitom razdejati vojašnice in municijsko zalogo v Kirkkilise, nekatere kon-zulate v Drinopolju, potem most čez Marico, razne vojašnice in železnice.

O vstaških bojih se nadalje poroča: V okraju Nottane je bil znova boj z vstaši, pri katerem je padlo neki 75 vstašev, mnogo pa je bilo ranjenih, kakor je bilo tudi vsta-šem odvzetih nekaj dinamičnih bomb.

Po turških poročilih je padlo v boju pri Presbi (okrožje Monastir) 20 vstašev, 8 pa je bilo ranjenih. Padla sta tudi dva vstaška vo-ditelja.

V Carigradu vlada strah pred kugo. Tako niso dopustili, da bi ladija, ki je od-plula iz Varne in vozi moko, prispela v Carigrad, ker se turške oblasti boje, da so Makedonci zastrupili moko s kužnimi bak-teri.

Carigradska policija je obvestila Lloy-dovo agenturo, da je došel v luko parnik »Aglaja«, na katerem se nahaja poleg dru-gega blaga tudi dinamit, kakor sta bila na parniku tudi dva Bolgara. Generalni in-spektor Lloyd za Levante baron Buko-vič je preiskal parnik pred uходом v mar-marsko morje. Pa se je izkazalo, da je bil ves strah policije — zastoj.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Iz šale resnica. Dne 1. avgusta t. l. je pilo več Hudovrških fantov v Miso-čevi gostilni. Jurij Ancela, posest. sin na Hudem vrhu, je zapustil s Tomažom Paki-žom in še enim tovaršem gostilno ter so se vsedli na klop pred hišo Matevža Prebila. Ancela je znan malopridnež in nagajivec. Takoj je začel Pakižu s tem nagajati, da ga je raz klopi potegnil; začela sta se v šali metati, pri tem je pal klubok Ancelu z glave, kateri je zahteval, da mu ga naj Pa-kiž pobere; v tem trenutku pa ko se ta skloni za klubokom, ga brez povoda z no-žem sune Ancela za vrat. Sodni dvor ga je obsodil na 4 mesece težke ječe. — Ze-nin se je z gubil. Janez Zupandič, de-lavec v Vinjah se je proti dekli Franci Le-ban v Vižmarjih delal, kakor da mu je res veliko leželo na nji. Kot prekanjen hudo-delec, ki si je v večletnem zaporu marsikaj priučil, je tudi Franci Leban zakon obljubil, le da je od nje zvalil 14 K, 1 zlat prstan za 8 K ter uro z verižico vredno 22 kron. Koncem septembra ji je obljubil, da se bo-sta vzela in tudi določil dan za to, a kmalu je izginil brez sledu. Delal je zdaj tu zdaj tam, nazadnje pri Heleni Milave v Lip-ljah, katere zaupanje si je znal pridobiti, rekel ji je, da se spozna pri živinski kupčiji. Go-spodinja mu je dala kravo, da jo žene v prodaj na Vrhniko v sejm, ter mu dala še 20 K, da drugo kupi. Zupandič je res kravo za 170 K prodal, denar spravil in šel proti Kamniku, kjer so ga še pravočasno orožniki prijeli. Sodišče ga je obsod. na 11 mes. ječe. Dacarja sunil. Dacar Jožef Bevc je zapazil pri nekem vinskem sodu v kleti krč-marja Janeza Urbanija v Kanderšah neko nerednost, zaradi katere se ni mogel ta opravičiti. Bevc je pripeljal neko pričo, da bi to nerednost konstatiral, in je velel Ur-baniju klet odpreti. A ta je pričel dacarja zmerjati in ga je na to še v prsa sunil, da je padel vznak čez stopnjice in se lahko po-škodoval. Urbanija je dobil tri tedne ječe. — Ne previdni voznik. Hlapec France Ulčar v Boh. Bistrici je tako neprevidno vozil, da mu je orožniška patrulja prepo-vedala iz varnostnih ozirov naprej voziti. A uporen hlapec se temu povelju ni hotel pokoriti, temveč, ko se mu je aretovanje napovedalo, je dvignil bič nad orožnikom in bil z rokama in nogama proti njima, tako, da sta bila orožnika lahko poškodova-na. Zagovarja se, da je bil pijan. Sodni dvor ga je obsodil na pol leta težke ječe. — Tatinska družba. Neža Viharnik, kočarica na Primskovem, je dne 30. avgusta

prinesla v Majdičevo trgovino v Kranju 20 kg. deteljnega semena na prodaj, ki ga je za 4 K prodala. Štiri dni kasneje je pa Vihar-nik neko drugo žensko poslala z 48 kg. ravno takega semena v to trgovino. To se je pa g. Majdiču vendar le malo sumljivo zdelo in je obvestil o tem redarstvo oziroma oro-žnike. Ti so dognali da iz vira to seme iz Kreutzbergerjeve trgovine, in da je Viharnik v družbi tamošnjega hlapca Jožefa Jegodiča kradla. Sodišče je obsodilo vsakega na tri mesece težkega zapore. — Denar za v Ameriko ste zložili Ma-rijana Božič, posestnica na Trati, in Marija Benedičič, dekla v Javorjah, v znesku 400 K, oziroma 500 K; prva za svojega sina, druga za svojega brata, da sta se zamogla odpe-ljati v Ameriko, ne da bi bila poprej za-dostila svoji vojaški dolžnosti. Obsojeni sta bili vsaka na štiri dni ojestrega za-pora in vsaka na 10 K denarne globe. — Siloviti težak. Laški delavec Felice Amiante je grozil 3. t. m. v Kranjski gori Jakobu Pečarju in Petru Molaru, da bo oba zabodel, predno zapusti Kranjsko goro, da bo zabodel tudi ženo in otroke slednjega. Molaru je tudi izmaknil en žepni nož in pipo v skupni vrednosti 1 K 40 v. Obto-ženec je znan kot nevaren silovit človek. Sodni dvor ga je obsod. na 8 mes. težke ječe; potem bo pa iztiran iz avstr. dežela. — Mater je zaprl Janez Hvastja, po-sestnik na Bregu, v srambo pod stopnicami, ker ga je zmerjala. Dokazalo se je, da je mati pijančevanju udana ženska in da ima sin velik križ z njo. Mati je bila tudi na roki nekaj poškodovana, a sin pravi da se je gotovo sama takrat poškodovala, ko je s silo odprla vrata zapiralšča. Hvastja je bil od obtožbe oproščen.

Zrdskozi okno v sobo po-rinil je ponoči bez vsakega povoda dninar Jože Urh iz Dvorja. V sobi je spala Marija Rogelj z dvema hčerkami; te so se, kakor ob sebi umevno, Urhovega dejanja zelo pre-stršile. Nekaj dni pozneje je pa v Gornjem Berniku nalašč z nožem osuval Jožefa Marna. Zaradi teh dejanj in ker je Mihi Kmetiču vzel 60 v. vreden nož, ga je obsodil sodni dvor na 13 mesecev težke ječe. — Starca pretepel. Jakob Zajc, posestnika sin, je doma v Smočidolu 70 let starega vžitarja Jakoba Zoreta večkrat s polenom udaril. Zajc pravi, da ga je Zore zmerjal, ker je ukal in da mu je z utežem grozil. Poško-dovane pa trdi, da je stal na sadnem vrtu, ko ga je Zajc večkrat ob tla vrgel, na to pa brez povoda še s polenom udaril. Ob-sojen je bil na tri mesece ječe. — Nepoboljšljiv silovitež. Tesar Andrej Blejc iz Mengša je bil že 13 krat zaradi tepež in groženja kaznovan. Obto-ženec je prišel pred Oražnovo hišo in je z gnojnimi vilami po vratih tolkel in Francetu Oražnu grozil, da naj le ven pride, če hoče, da bo orknil. Drugi dan je zopet v Stare-tovi pivovarni razgrajal, se pridušal in te-sarsko sekiro vihteč vpil, da bo Henrika Wenzelna preklal. En dan kasneje po tem dogodku je s plehnatim vrčkom Franceta Orožna po glavi tolkel, ga ob tla vrgel, in s koleno in z nogo v život suval; tudi Jo-žefa Bernika je z nekim lesom čez glavo po levi roki in čez rebra udaril. Tisti dan je tudi Wenzelna zgrabil za prsa in pritil-nil s hrbotom od zid. Za Bernika pravi ob-toženec, da ga je res nekaj v pijanosti tepel, a največ njegovih poškodb izvira od tod, ker ga je prejšnji dan konj bronil. Blejc je sam Bernika prigovarjal, da naj v tem smislu priča. Dobil je 10 mesecev težke ječe. Nevarno pretel je. Lojze Medved, so-darski pomočnik v Kamniku, Jožefu Rodetu iz jeze, ker mu ni hotel denarja dati; rekel mu je, da ne bo živ odšel, če v njegove roke pride. Po poročilu kamniškega mest-nega županstva je Medved silovit človek, ki rad z groženjem ljudi straši, celo njegov oče se ga je večkrat bal. Sodišče mu je prisodilo 6 mesecev težke ječe. — Zardi klofute. Matevž Zorman, hlapec na Dov-jem in Janez Ferjan sta se po noči na 24. avgusta pred Šetinovo gostilno nekaj sprla, jela sta se klofutiti, in konec temu je bil, da je Zorman nož potegnil in jel z njim po Ferjanu mahati; zadel ga je v desno roko, nad levim kolonom in v levo stran prsij. Zorman se zagovarja, da je bil popol-noma pijan. Obsojen je bil na 10 tednov težke ječe.

Celovška porota. Dne 15. septembra: Delavec Fr. Marini je bil radi težke telesne poškodbe obsojen na 3 leta težke ječe. — 31letna delavka A. Švabe je p. d. Lamprehtu v Šmartnu pri Celovcu iz omare ukradla 2000 K. Zato je dobila 2 leti težke ječe. — 37letni posestnik Fr. Feldner in 28letni hlapec J. Magde v Steinbergu sta bila obto-žena goljufije. Drugi je zažgal bajto svojega gospodarja, da je ta dobil zavarovalnino. Prvi je bil obsojen na 18 mesecev, drugi na 1 leto ječe. — 16. sept. 20letni Lah Jak. Bertioti je dne 23. marca l. l. v Področici delavca Drapja po nekem pretepu tako pahnil z nožem, da je umrl. Bil je obsojen na 8 mesecev ječe. — 24letni črevljarski pomočnik

Jos. Grašič iz Klanca je dne 5. julija l. l. v Velikovcu pri tepežu smrtno ranil pekov-skega pomočnika Kasperja, ki je že drugi dan umrl. Grašič je dobil 6 let težke ječe.

Stara tatica. Pred graškimi porotniki je bila obsojena 71 let stara doslej nekazno-vana kuharica na tri leta težke ječe, ker je ukradla hranilnično knjižico, na katero je bilo uloženih 1237 K.

Dolga obravnava. Pred porotniki v Florenci se zopet vrši obravnava proti biv-šemu poslancu Palizzolo, ki je bil lani ob-sojen radi umora. Dasi je gotovo, da je bil Palizzolo načelnik laške mafije, vendar mu naravnost nihče tega ne more dokazati, dasi je bilo lani zaslišanih 300 prič in je porotna obravnava trajala deset mesecev. Sedaj bo zaslišanih nekoliko manj prič, vendar pa bo obravnava trajala dva ali pa tri mesece.

Musica sacra.

V nedeljo 27. septembra v stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša »Salve Re-gina« z l. G. Ed. Stehle, graduale »Clama-verunt justi« Anton Foerster, po ofertoriju »Confitemini Domino«, z l. Robert Musiol.

Kazne stvari.

Najnovejše od ravnih strani.

Živimamuti so baje še na otoku Nuniwek v bližini Alaske. — V strahu pred zimo se je obesila 61 let stara Marija Bawls v Badenu. — Sivih las ne bo več. Iz Richmonda se poroča, da je ondotni zdravnik dr. Hawley iznašel sredstvo, ki potom Röntgenovih žarkov provzroči, da sivi lasje dobe nazaj prejšnjo barvo. — Katoliško univerzo ustanove v Stol. Belem gradu na Ogrskem. — Cepljenje proti jetiki. Na shodu v Kasselu je predlagal dr. Behring cepljenje proti tuberkulozi. Predavanje je vzbujalo veliko pozornost. Glede otrok Behring trdi, da se samo kot dojenči inficirajo. — Oropana bla-gajna. V Rabi so aretirali knjigovodjo okrajnega zavoda za sirote Evgena Grab-lerja, ker je poneveril 14 000 kron. — Star samomorilec. V Bladovicah na Moravskem je 123letni starček Anton Wagner toliko časa stradal, da je umrl. — Ubegla hudodelnika. V Plznu sta ušla iz ječe dva velika hudodelnika in sta se skrila v nekem kanalu. Orožniki so ju hoteli ujeti v kanalu, toda bili so sprejeti s krogami. Nato so zažgali pred kanalom slamo in hudodelnika sta prišla na pol za-dušena na površje. Oddali so ju v bolnico. V kanalu so našli živil za osem dni. — Stavka kočijažev je v Przemislu. — Nesreča z avtomobilom. Federici, ravnatelj neke topilnice, je zadel z av-tomobilom v nek zid in je odletel več me-trov daleč. Bil je takoj mrtev. Voznik je težko poškodovan.

Čudna dogodbica. Ta-le dogodbica prihaja iz Poljskega: Zadnje jesen je neki poljski plemenitaš ujel štorčko in privezal na njen vrat ploščico z naslednjim napisom: »Hæc ciconia ex Polonia«. (Ta štorčka je s Poljskega) To spomlad so ujeli isto štorčko v istega plemenitaša parku. Okoli vratu je bila ploščica in povezek. V povezku je pa bilo več drazih kamenov velike vrednosti, in na ploščici je bilo nadalje napisano: »India cum donis remittit Polonis«. (Indija z darovi nazaj pošilja Poljakom.)

Spomenik Leonu XIII. Mestni očetje v Carpinetu, rojst. mestu papeža Leona XIII., so sklenili nabirati prispevke v napravo veli-kanske sohe ali kipa pokojnega papeža. Soha bo 40 metrov visoka in bo stala na bližnjem hribu Capreo, kamor je v svojih mlajših dneh hodil Leon na lov.

Strašna eksplozija se je zopet do-godila v tovarni smodnika v Mozambique. 105 oseb je ranjenih.

Mednarodni kongres trgovskih pomočnikov se je vršil v Bruslju 23. t. m. Sprejete so bile resolucije, v katerih za-htevajo trgovski pomočniki vseh dežela: normalni delavni dan, prepoved ponočnega dela za ženske in otroke, dvojno plačilo za delo čez uro, upeljava nedeljskega počitka, vsako leto 14 dni počitnice, napravo podpor-nih blagajn za trg. pomočnike, ki so brez dela, zakonite določbe zaradi cenениh stano-vanj, prepoved volonterjev in znižanje že-lezniških tarifov.

Ljudski praznik na vatikanskem vrtu. Lep ljudski praznik se je vršil 16. t. m. na vatikanskem vrtu: Papež je vsprejel svoje najbližnje sosed, prebivalce okraja Borgo ali kakor ga tudi zovejo — Leono-vega mesta. Ta okraj mesta Rima je bil pred leti proticerkvenega mišljenja. Pa Le-onovo društvo, katerega je ustanovil hišni maršal papežev, Edmund Pucinelli, je po-vzdignilo ondi katoliško življenje in 16. t. m. je prišlo iz tega okraja na vatikanski vrt nad 2000 oseb, članov »Leonovega društva«. V peristilu kazine Pija VII. se je vršil vspre-jem. Postavljen je bil ondi prestol za pa-peža. Desno je stal orkester; nasproti so bili stoli, na katerih so sedele papeževe se-stre. Naokrog so se postavila v polukrogu

PEK,
sposoben samostojno voditi pekarijo, samee, dobi takoj službo
pri 1264 3-1
F. Klinerju, v Kropi.

Pisar
z lepo pisavo se sprejme v
odvetniški pisarni dr. Ivana
Susteršiča v Ljubljani. 1262 1-1

V najem se odda
pekarija
v Cerkljah pri Kranju. — Več se
poizvé pri
Matevž-u Kern,
126 1-1 trgovcu v Cerkljah.

Jazbečar (psica)
črne barve, pol leta stara, z zvončkom na
vratu, se je izgubila. 1265 1-1
Kdor jo zasledi, naj jo odda v novi infan-
terijski vojašnici proti dobri nagradi.

Izgubil se je majhen
pes (ratler).
Kdor kaj vé, naj se izglasi: Poljanska cesta
št. 33. 1263 2-1

„SLOVENEČ“
se prodaja
odslej v naslednjih ljubljanskih
tobakarnah:

Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 12.
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Fuchs H., Marija Terezije cesta 14.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2.
Kanc Albin, sv. Petra cesta 14.
Kristan Ivan, Resljeva cesta 24.
Kuštrin Agneza, na Bregu 6.
Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101.
Saje Ant., Dunajska cesta 19.
Sever Mar., Gosposke ulice 11.
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Swatek Jos., Mestni trg 25.
Tenente Rudolf, Gradaška ulica 10.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Veseli Andrej, Prešernove ulice 20.
Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52.

Ljubitelj čaše dobrega čaja zahteva povsodi najfinejši
in najboljši čaj sveta
INDRA TEA
Melanča iz najfinejšega kitajskega, indijskega in cej-
lonskega čaja. Pristen le v izvornih zavojih. — Glavna
zaloga pri: Josip Anđić, lekarnar v Ribnici.
1252 26-2

„Katoliška bukvarna“
v Ljubljani
priporoča:

Življenje Jezusa Kristusa
francoski spisal O. Didon, poslovenil P. Bo-
hinje, izdal dr. Anton Jeglič, knez in
škof ljubljanski.

Prvi zvezek, stran 1 do 372, broš. 1 K 50 h,
elegant. v platno vezan 2 » 50 »
Drugi zvezek, stran 373 do 820, broš. 1 » 50 »
elegant. v platno vezan 2 » 50 »
Tretji zvezek: stran 821 do 1049, broš. 1 » 20 »
elegant. v platno vezan 2 » 20 »

To krasno knjigo priporočamo zlasti bolj
omikanim Slovincem.

Perje za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
571 41 **F. HITI,**
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Kaiser panorama
s 25. sedeži in serijami
ter slikami, 2 glasovirja
in 2 kolesi, se zaradi po-
manjkanja prostora
prodajo.

Več se izve pri upravnistvu
tega lista. 1261 1-1

Izšla je knjiga
„Lurški čudeži“.
Francoski spisal Henrik Lasér, poslovenil
Fr. Marešič.
Dobiti je v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani,
in v prodajalni H. Ničman.
Cena trdo vezani knjigi 2 K, po pošti
20 h več.

Ravnočar je izšla
Družinska pratika
za leto 1904.

„Družinska pratika“ za leto 1904
se dobiva v vseh trgovinah na Kranj-
skem, Štajarskem, Horoškem, v
Istri in na Goriškem.

Glavno zalogo imajo v Ljubljani
turdke: Auer-Horenčan, J. Hordik,
H. Ničman in V. Petričič.

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
alkalične kisline
kot zdravilni vrecel že stoletja znana v vseh
bolezni (L) 38 1

sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna
za otroke, prebolele in mej nosečnostjo.
Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
v Ljubljani.

Prodaj ali v najem oddam
trgovino
specerijskega blaga
na dobrem prostoru v Ljubljani radi
bolehanja. Trgovina ima lep promet in se
ponuja strokovnjaku gotova eksistenca.
Potrebni kapital le 2 do 3 tisoč gold.
Natančneje pové blagohotno upravnistvo
»Slovenca«. 1248 2

Vozni red
avstrijskih državnih železnice,
veljaven od 30. maja 1903.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v sred-
njeevropskem času. Srednjeevropski čas je kraj-
nemu času v Ljubljani za 2 minuti napre.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).
Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selz-
thal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-
Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih
Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc,
na Dunaj via Amstetten.
Ob 5. uri zjutraj v Trbiž (ob nedeljah in praz-
nikih do 15. septembra).
Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž,
Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Rei-
fling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine
vari, Hebr, Francove vari, Karlove vari, Prago
Lipko.
Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje
in v Novo mesto.
Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v
Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selz-
thal, Dunaj.
Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v
Kočevje in v Novo mesto.
Ob 1. uri 40 min. popoldne v Lesce-Bled (le
ob nedeljah in praznikih od 31. maja).
Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Mari-
jine vari, Hebr, Francove vari, Karlove vari,
Prago, Lipko, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Ko-
čevje in v Novo mesto.
Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)
Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja
via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmu-
dena, Ischia, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha
Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega-
Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.
Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Ko-
čevja in Novega Mesta.
Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z
Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba,
Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda
Linca, Steyra, Pariza, Genove, Curiha, Bregence
Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljub-
nega, Celovca, Linca Pontabla.
Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz
Kočevja in Novega Mesta.
Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Du-
naja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla.
Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Ko-
čevja in Novega Mesta.
Ob 8. uri 38 min. zvečer iz Lesce-Bleda (le ob
nedeljah in praznikih od 31. maja).
Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja
via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Praga,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejovic, Linca, Steyra, Solno-
grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Ob 10. uri 43 min. po noči iz Trbiža (ob ne-
deljah in praznikih do 15. septembra).

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)
Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik
" 2. " 05 " popoldne " "
" 7. " 10 " zvečer " "
" 10. " 45 " ponoči " "
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)
Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika
" 11. " 06 " dopoldne " "
" 6. " 10 " zvečer " "
" 9. " 55 " ponoči " "
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.
Odhod: Ob 7:29 zjutraj Ob 6:34 zjutraj
" 2:13 popoldne " 12:29 popoldne
" 8:15 zvečer " 6:59 zvečer.

C. kr. rud. zdravnik v Idriji
Med. univ.
dr. Fran Karfik
se je vrnil 1246 2-2
ter ordinira od 8.—9. ure dop. in
od 2.—3. ure pop.
Za zobe:
od 10.—11. ure dopoldne in od
3.—4. ure pop.

Mejnarodna panorama
Ljubljana, Pogačarjev trg.
Fotoplastični in metniški zavod
z povsem novo briljantno razsvetljavo.
Danes, v soboto 12. septembra:
Zadnji razstavi dan:
II. potovanje po slikoviti
Koroški.
Od 27. septembra do 4. oktobra 1903
Novo! Prezanimivo! Novo!
RIM
v cesarskih dnevih 1903
in
Nj. Svet. papež Leon XIII.,
kakor je izgledal v zadnjih letih.
Serija 40 v. Otroci 20 v. 6 serij
2 kroni, 10 serij 3 kronij.
Za šole in društva znižane cene.
Velepospovanjem
1259 1-1 **ravnateljstvo.**

Molitvenik
za Marijine družbe,
"Vodilo" in "Najboljša mati" skup, se dobi v ve-
likem tisku v vezavah po 1½, 2 in 3 krone. Kdor
jih vzame več skup v tej izdaji, dobi na vsakih
10 dve po vrhu. Razpošilja jih v imenu izdaja-
telja g. Fr. Breskvar, knjigovez v Ljubljani. Denar
se pošilja založniku. — Isti knjigovez razpošilja
tudi "Križev pot za M. družbe"; 1 izvod velja 20 v.,
50 izvodov 8 K in 100 izvodov skup samo 12 K. —
"Vodilo", ki velja samo zase v platnu vezano 60 v., se
brezplačno prilepi 20 str. debel "dodatek", ki ob-
sega 1 sv. mašo in troje litanije. Ta dodatek se
dobi zase broširan po 10 v. 100 skup za 8 K.
Dokler nimamo šolskega molitvenika, mu je ta do-
datek lahko malo nadomestilo. Obe zadnji knjižici
sta ob kaki priliki primeren dar za družbenike ali
šolarje. 1240 2

Čevljarski pomočnik
sprejme se takoj v trajno delo pri gosp.
Ivanu Ramovšu,
čevljarju 1243 3-2
v Novem Vodmatu pri Ljubljani h. št. 36.

Jägerndorfske suknene izdelke
prodajam tudi na metre po tovarniški ceni in odpošiljam,
dokler je kaj v zalogi, krojačem
velike cenike z vzorci zastoj in franko.
1257 3-1
Rudolf Foukal, Jägerndorf.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burge, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame. 1114 3

St. 10852

1226 3—3

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Mokronogu

z letno plačo 1400 K in z letno aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje kolkovane prošnje podpisane odboru

do 20. oktobra t. l.

ter v njih dokažejo z dokazili svojo starost, upravičenje za izvrševanje zdravniških poslov, avstrijsko državljanstvo, telesno sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 14. septembra 1903.

587 26-22

Med. dr. Jos. Traub-a želodčni prašek

Gastricin

zdravniško poskušen in potrjen.

Na tisoče ljudi se mora zaradi raznih bolezni v želodcu in črevah držati stroge zmernosti v jedi in pijači, kar jim greni življenje. Kdor rabi dr. Jos. Trauba želodčni prašek **Gastricin**, njemu taka dijeta kmalu postane brezpotrebna. Bolniki, kateri se želé utrditi po obilnejši rabi hrane, to po Gastricinu popolnoma dosežejo. Gastricin takoj pokaže učinek pri zgagi, pehanju, napenjanju, pri bolečinah v želodcu, pri krčih, bljuvanju, glavobolu usled prebavljanja; ako se pa rabi dalje časa, odstranja tudi zastarane bolezni v želodcu in črevah, kakor nobeno drugo sredstvo. — **Gastricin** ni čistilo, a vendar vrejuje telesno potrebo. Več povedó prospekti. — Gg. zdravnikom pošiljamo poskušnje.

V Ljubljani je naprodaj pri M. Mardetschlager-ja lekarni pri orlu in drugje.

Glavna zaloga je v lekarni Salvator v Požunu.

Na debelo po medicinskih drožerijah.

Velika škatla 3 K, mala škatla 2 K, franko 20 in rekomand. 45 h več,

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnje:
12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52—33

Huss-ova pogača.

Naznanilo.

Podpisani dajem tem potom slavnemu občinstvu v vednost, da bom svojo

pekarski obrt

še dalje časa na svoj račun in režiji izvrševal in bodem svoječasno izročitev tega obrta svojim častitim odjemalcem pravočasno naznanil.

Vsled izkušnje, katero sem pridobil pri svojem 33-letnem izvrševanju pekarskega obrta, sem v položaju vsem zahtevam mojih odjemalcev najtočnejše ustreči.

Naročila naj se blagovolijo oddati v mojih prodajalnah Pred Škofijo št. 4 in v Kolizejskih ulicah št. 4.

Malo pecivo, t. j. vsakokratne žemlje, kifelci itd. naj si bode na dom poslano ali pa v prodajalni kupljeno, prodajam komad po 3 h (1½ kr.).

Istotako se dobi vsakovrstni beli in črni kruh, kakor tudi vse v stroko kolačnikov spadajoče fino pecivo.

Zahvaljujoč se za dosedanje naklonjenost prosim za isto še nadalje in beležim z odličnim spoštovanjem

Ivan Föderl,

pek in kolačnik.

1208 3—3

Dne 10. septembra 1903 sem prevzel

gostilno pri „Čebavu“

z lepim senčnatim vrtom v Št. Vidu nad Ljubljano
ob državni cesti pred knezoškofjskimi zavodi.

Postregel bodem z dobrim in pristnim vinom, svežim pivom ter mrzlimi in gorkimi jedili.

Za obilni obisk se priporočam

1190 5—5

Janez Dermastja,

prej gostilničar pri „Koširji“ v Tacnu.

Najnovejše blago za damska oblačila

in modni barhenti se v vseh kakovostih in največji
izbiri prodajajo najcenejše pri

J. GROBELNIK-U

Pred Škofijo 1.

LJUBLJANA.

Mestni trg 20.

Vzorec se na zahtevanje pošiljajo franko na vse strani.

1236 3

Hamburg-Amerika Linie

Največje
najstareje
parobrodno
društvo
na
svetu.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali Sramce

EGIDIJ JEGLIČ

priporoča svojo

vinsko trgovino

na Glincih pri BOBENČKU, pošta Ljubljana.

V zalogi ima

dolenjska,

istrijska,

goriška,

štajerska

in

hrvaška

po primerno nizkih cenah.

1220 3—3

V Ljubljani se postavi vino cenjenim gg. naročnikom na dom.

Cene in poskušnje brezplačno na razpolago.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

706 104—37

Priznано najboljšę

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat

176 82

Ilustrovani ceniki se dobę brezplačno.

Služba

organista

je oddati v Polhovem Gradcu. Rokodeleci imajo prednost. Nastopiti je 1. oktobra. Pojasnila daje župni urad v Polh. Gradcu.

1245 3-3

796 100-80

Zahtevajte

brezplačno in franko moj ilustrovani cenik z več ko 600 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči
HANNS KONRAD

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 520, Češko.

Spretnega

stenografa

sprejme takoj

dr. Josip Furlan

odvetnik v Ljubljani.

1250 3-2

ANTON PRESKER

1357 53

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-večji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani

dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtskega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železna vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim uspehom. Polliterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali tamarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramaska steklenica, pasteurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po pošti nem povzetju. 708 (50-32)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij

Službo

organista in cerkvenika

razpisuje župni urad Zaplana pri Vrhniku. Nastopiti je takoj. 1253 2-2

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestih in na deželi izbornu svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih klobukov, turistiških klobukov, čepic.

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Tovarniška zaloga

lodnatih klobukov

c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler v Gradcu. 273 12-21

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva.

Delujejo izbornu proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico.

Te kapljice so najboljšę sredstvo proti bolezni na maternici in modromu ter raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: **Mestna lekarna, Zagreb, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka.**

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotica se ne pošilja.

— Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.) 4 K	5 ducatov (60 stekl.) 17 K
3 ducati (36 ") 11 "	10 ducatov (120 ") 32 "

Mestna lekarna

Zagreb,

Markov trg št. 36.

Ustanovljena leta 1860.

1224 10-3

Sukneno blago

za vsako potrebo se prodajajo v vsaki kakovosti in

največji izberi najcenejše pri

J. GROBELNIK-U

Pred Škofijo 1. LJUBLJANA. Mestni trg 20.

Sukneni ostanki po zelo nizki ceni.

Vzorec se pošilja na vse strani brezplačno.

NAZNANILLO.

Iz konkurzne mase

trrdke

GORIČNIK & LEDENIK

v Ljubljani,

na Mestnem trgu šte. 25

se prodaja

manufakturna zaloga

po znatno znižanih

cenah.

1206 3-3

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

110 95-85

4 1/2 odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Kakor sem uže slavnemu občinstvu naznanil, prekrstil sem prejšnjo Vospersnikovo restavracojo v Gosposki ulici št. 3 v

Restavracojo „pri črnem orlu.“

Dve veliki zračni, električno razsvitljeni dvorani, pripravi za koncerte, strelske večere i. t. d. nudite slavnemu občinstvu udobnost moderne restavracoje. Istotam je tudi glasovir v zabavo na razpolago.

Točim pripoznano izbornu Steinfeldsko pivo iz pivovaren bratov Reinighaus v Gradcu, ter je isto z ozirom na

pivotoč čez ulico

vedno sveže. Dalje točim pristnega Dolenjskega cvička iz Gadove peči, Bizeljca, Ljutomerčane, Istrijska vina ter finega dunajskega pelinkovca.

Tudi postrežem ob vsakem času z gorko ali mrzlo kuhinjo ter postrežem g. abonentom s hrano po najnižji ceni.

Priporočam se toraj slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk ter bilježim velespoštovanjem

Štefan Miholič.

1233 4-4

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104—F4

S

sta najbolj koristni
štedilni mili

za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila

in čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)
je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenačelnimi uspehi izkušena in zjamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.
Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (60)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkóczy, Anton Kanc v Ljubljani, A. Rant v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Štev. 5950.

1254 2—2

Občina Jesenice na Gorenjskem razpisuje službo občinskega redarja

z letno plačo 800 kron, prostim stanovanjem in prosto službeno obleko.
Prosilci morajo biti zmožni slovenskega in nemškega jezika ter samskega stanu. Prednost imajo taki, ki so že opravljali enako službo, ali pa dosluženi vojaki in orožniki. Prošnje je vložiti do 20 oktobra t. l. pri podpisaneu županstvu.

Županstvo na Jesenicah,

dné 21. septembra 1903.

Jos. Klinar,
župan.

Vsak petek in postni dan velika izbira

svežih morskih rib.

Ob vsakem dnevnem času žive postrvi in šeuke.

Rastlinska maščoba kg. po 68. kr.

Bogata zaloga vin v buteljkah, šampanjca, konjaka, ruma, čaja in pe-civa za čaj po najnižjih cenah

J. C. Praunseiss

ekspozitna trgovina s specerijo, delikatesami in kranjskimi klobasami z vinom in pivatomem. 1239 6—3

Nove zboljšane gramofone

z glasovno-, ročno- in varstveno omario, zelo priljubljeno med duhovščino, po društvih in med zasebniki.

Gramofon „avtomate“

za gostilne zelo pridobitne prodajam tudi na obroke.

Imam veliko zalogo, najnovejše plošče, katere zamenjujem za stare.

Vnanja naročila se rešujejo z obratno pošto.

1079 50—11

Rudolf Weber, urar
v Ljubljani, stari trg 16.

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakšnega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h. HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. januarja 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgevec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro,** veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Andrej Karlin,** stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar,** svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — **František Lesković,** zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Pollak,** tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Slibar,** župnik na Rudniku. — **Dr. Alojž Ušeničnik,** profesor bogoslovja v Ljubljani.

MAGGI-JEVA ZABELA

je izvrstno sredstvo, s katerim slabi juhi, omaki, mesnemu primesku, zelenju itd. takoj damo izredno čvrst, prijeten okus. — **Zadosti malo kapljic.**
Na prodaj je v vseh trgovinah kolonijalnega blaga in delikates pa dišav.
Steklenica od 50 v višje.
Izvirne steklenice se napolnjujejo prav cenó.
909

1223 3-5

Služba

občinskega tajnika in organista

v Selah nad Borovljami

se ima s 1. vinotokom t. l. popolniti. — Prosilec, kateri so slovenskega in nemškega uradovanja zmožni ter dobri organisti, naj se osebno (s spričevali) predstavijo pred 1. vinotokom pri podpisnem županstvu. Prednost imajo tisti, kateri zamorejo službo že s 1. vinotokom nastopiti.

Županstvo Sele,

dné 14. septembra 1903.

Florijan Olip, l. r.,

župan.

Kotlarski

učenec

se sprejme Kolodvorske
ulice 28. 1229 1

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpež-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-39

Lasni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

Oddaja se

v Mokronogu radi preselitve večletna
dobro obiskana

prodajalna,

katera se nahaja sredi trga. Eventualno
odda se tudi

stanovanje

z vsemi pritliklinami.

Več pové lastnik **Franc Penca**
ravnotam. 1178 6-6

*Janeza Trdine
zbranih spisov*

je pravkar izšla prva knjiga:

**Bahovi
buzarji in Iliri.**

Prezanimiva epizoda iz južno-
slovanske zgodovine.

Knjiga, važna za vsakega za-
vednega Slovenca.

Cena H 3.—, po pošti H 3-20.

Založil L. Schwentner
v Ljubljani.

1651 9

Podpisana ima v zalogi nainzovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte** itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirajo na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 780 52-16

Ana Hofbauer,
Imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Predno
se kateri
nameniti kupiti
kolo, naj ne po-
zabi si ogledati ali
vsaj naročiti cenik
pravih

Puch koles
katerih zastopništvo ima gospod
FRANC ČUDEN
v Ljubljani.

Isti priporoča posebno kolo s prostim
tekom z zavoro v zadnjem kolesu, (Freilauf mit
Hinterradbremse.)

Za vsako Puch kolo se jamči dve leti.
V zalogi nahajajo se še razni modeli različnih tovarn
od gl. 75— dalje.

Ceniki zastopj in poštnine prosto. 550 23

Vino

po posredovanju preskuševalne kleti se toči
v gostilni pri „zlati ribi“

Čviček iz kleti gospe Hočevar v Krškem, **Burgundec**, iz kleti gospe Ferjančič na
Slapu in tudi pristni **Bizeljec**.

Kuhinja priznana dobra.

Franc Rozman.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev
raznovrstne temne in likane sobne
oprave iz suhega lesa, solidno izgotov-
ljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane
oprave za salone, spalne in jedilne
sobe je na izbero cenjenim naročnikom
v lastnem skladišču tik kolodvora v Viž-
marjih. — V prav obilno naročitev se
priporoča

Jos. Arhar, načelnik.

Na prodaj je
prav blizu cerkve na lepem prostoru

hiša,

hlev, zidan pod, dva prostorna
sadna vrta, njiv za 30 mernikov
posestva ter pravica do gmajne v
Reki.

Več se izve pri Janezu Premozar, Cerklje
pri Kranju hšt. 57.

1181 3-3

Ljubljana

ANTON SCHUSTER

Špitalske ulice št. 7

uljudno naznanja,
da je za prihodnjo
sezono novosti v
konfekciji za dame
in deklice, bluze,
okleke za dečke,
kakor tudi modno
blago za dame in
gospode, krasni par-
henti raznovrstne
preproge
v veliki izbiri v zalogi in se
priporoča blagohotnemu obisku

Solidno blago!
Nizke cene!

Največja izbira
najnovejšega
baržuna
za bluze

pri 1249 3-2

A. Šinkovic dediči,
Mestni trg.

Nakup in prodaja
vsa kovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za zgube pri šrebanjih, pri izrebanju najmanj-
kega dobitka. — Promese za vsako šrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih.